

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>



Wajdi Mouawad

Kıyı

Fransızca Aslından Çeviren
Ayberk Erkay

Wajdi Mouawad Kıyı

„çağdaş tiyatro kitaplığı“





Wajdi Mouawad, 1968 yılında Lübnan'da dünyaya geldi. İç savaş nedeniyle sekiz yaşındayken ülkesini terk etmek zorunda kalan Mouawad, ailesiyle birlikte Paris'e yerleşti. Aile, 1983 yılında Fransa'da yerleşik hayata geçmelerini sağlayacak resmi işlemleri gerçekleştiremediği için Kanada'ya, Québec'e göçmek zorunda kaldı. Üniversite eğitimini Québec'te tamamlayan Mouawad, 1991 yılında Kanada'da l'École Nationale de Théâtre'in oyunculuk bölümünden mezun oldu ve ardından oyuncu Isabelle Leblanc ile birlikte ilk tiyatro topluluğu Théâtre Ô Parleur'ü kurdu. Kariyeri boyunca yalnızca kendi oyunlarında değil, farklı sanatçıların yönetmenliğindeki oyunlarda da rol alan Mouawad, 1998 yılında yazıp, sahneye koyduğu *Willy Protagoras enfermé dans les toilettes* adlı oyunuyla Québec Tiyatro Eleştirmenleri Ödülü'ne layık görüldü. Aynı dönemde Montreal'deki Théâtre de Quat'Sous'nun sanat yönetmenliğini üstlendi ve bu görevi dört sezon boyunca sürdürdü. Bu dönemde yazdığı *Kıyı (Littoral)* oyunu ile büyük bir başarı yakaladı, oyun 2005 yılında Molière ödüllerinde En İyi Frankofon Yazar alanında ödüle layık görüldü. Aynı yıl, Emmanuel Schwartz ile birlikte biri Québec'te, diğeri Fransa'da olmak üzere iki tiyatro kurdu: Abé Carré Cé Carré ve Au Carré de l'hypoténuse. 2009 yılında Avignon Tiyatro Festivali'ne konuk sanatçı olarak davet edildi ve *Vaatlerin Kanı (Le Sang des promesses)* dörülemesini sahneye koydu. Savaş, bellek, sürgün konuları üzerine odaklanan ve *Kıyı, Yangınlar (Incendies), Ormanlar (Forêts)* ve *Gökler (Ciel)*den oluşan *Vaatlerin Kanı* dörülemesi son yılların tüm dünyada en çok ses getiren, en çok tartışılan ve sahnelenen dramatik eserlerinden biri haline geldi. 2007-2012 yılları arasında Théâtre français du Centre national des Arts d'Ottawa'nın sanat yönetmenliğinde bulundu. Oyun yazarlığının yanı sıra çocuklar için öyküler ve romanlar da kaleme alan Mouawad, 2004 yılında *Kıyı*'yı sinemaya uyarladı ve filmin yönetmenliğini üstlendi. 2010 yılında Denis Villeneuve tarafından sinemaya uyarlanan *Yangınlar* filminin senaryosunun yazımına katkıda bulundu. *Anima* adlı romanıyla, aralarında 2012 Thyde Monnier de la Société des Gens de Lettres Büyük Ödülü, Phénix de la Littérature Ödülü, Laval İkinci En İyi Roman Ödülü ve 2015 Lire en Poche de littérature française Ödülü'nün de bulunduğu pek çok ödül alan Wajdi Mouawad, günümüz dramatik edebiyatının en önde gelen isimlerinden biridir.

Başlıca Eserleri:

- *Kıyı* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 1999; İmge Kitabevi Yayınları, 2018)
- *Incendies* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 2003)
- *Willy Protagoras enfermé dans les toilettes* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 2005)
- *Forêts* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 2006)
- *Un obus dans le coeur* (Actes Sud Junior, 2007)
- *Ciel* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 2009)
- *Journée de nocés chez les Cromagnons* (Actes Sud-Papiers, 2011)
- *Anima* (Leméac / Actes Sud, 2012)
- *Soeurs* (Leméac / Actes Sud-Papiers, 2015)

Ayberk Erkey, Fransız edebiyatı, çağdaş felsefe ve tiyatro kuramları eğitimi aldıktan sonra bu alanlarda uzmanlaştı, akademik ve yazınsal çalışmalarını bu alanlarda sürdürdü. Başta Fransızca olmak üzere, farklı Batı dillerinden çok sayıda edebi eseri Türkçeye çevirdi. Türkçeye kazandırdığı yüzden fazla tiyatro oyunu, çok sayıda düzyazı ve poetik metnin büyük bir kısmı farklı yayınevleri tarafından yayımlandı, oyun çevirilerinden birçoğu profesyonel ve amatör topluluklar tarafından sahneye taşındı. Rimbaud, Stendhal, Mallarmé, Apollinaire, Valéry, Jarry, T.S. Eliot, Artaud, Vian, Céline, Perec, Genet, Koltès gibi Batı edebiyatının farklı mecralarında eserler vermiş ve öncü rolü oynamış isimlerden yaptığı çevirilerin yanı sıra kıyıda kalmış metinler üzerine yaptığı araştırmalar, yazınsal çalışmalar, çeviriler ve hazırladığı edebi ve sanatsal metin koleksiyonlarıyla alana katkıda bulundu.

Başlıca Çeviri Eserleri:

- *Tiresias'ın Memeleri*, Guillaume Apollinaire (Mitos-Boyut Yayınları, 2007)
- *Kasaplığın El Kitabı*, Boris Vian (Mitos-Boyut Yayınları, 2008)
- *Zamanın Rengi*, Guillaume Apollinaire (Mitos-Boyut Yayınları, 2008)
- *Altı Tarafı Dünyanın Sonu*, Jean-Luc Lagarce (Mitos-Boyut Yayınları, 2009)
- *Evdeydim ve Yağmurun Gelmelerini Bekliyordum*, Jean-Luc Lagarce (Mitos-Boyut Yayınları, 2009)
- *Generallerin Beş Çayı*, Boris Vian (Mitos-Boyut Yayınları, 2009)
- *İmparatorluk Kuranlar*, Boris Vian (Mitos-Boyut Yayınları, 2009)
- *Tüccarlar*, Joël Pommerat (Mitos-Boyut Yayınları, 2010)
- *Çöpçü Auguste G.'nin Düşü Çalan Yaşamı*, Armand Gatti (Mitos-Boyut Yayınları, 2011)
- *Ormanlardan Hemen Önceki Gece*, Bernard-Marie Koltès (Mitos-Boyut Yayınları, 2011)
- *Aşka Dair*, Stendhal (Kırmızı Yayınları, 2012)
- *Lear*, Edward Bond (Mitos-Boyut Yayınları, 2013)
- *Jacques ile Efendisi*, Milan Kundera (Can Yayınları, 2013)
- *Profesör Y ile Konuşmalar*, Louis-Ferdinand Céline (Yapı Kredi Yayınları, 2013)
- *Sıkıyönetim*, Albert Camus (Can Yayınları, 2015)
- *Caligula*, Albert Camus (Can Yayınları, 2015)
- *Asturya'da İsyan*, Albert Camus (Can Yayınları, 2015)
- *Adiller*, Albert Camus (Can Yayınları, 2015)
- *Yanlışlık*, Albert Camus (Can Yayınları, 2015)
- *Kervansaray*, Francis Picabia (Yapı Kredi Yayınları, 2015)
- *Monsieur Teste*, Paul Valéry (Everest Yayınları, 2016)
- *Filozof Ahmed*, Alain Badiou (Pharmakon Yayınları, 2016)
- *Paris Köylüsü*, Louis Aragon (Yapı Kredi Yayınları, 2017)
- *Mekân Feşmekân*, Georges Perec (Everest Yayınları, 2017)
- *İhtiyar Farenin Kediler Kılavuzu*, T.S. Eliot (Yapı Kredi Yayınları, 2017)
- *Bibliyomani*, Gustave Flaubert (Sel Yayınları, 2018)
- *Pamuk Tarlalarının İssizlığında*, Bernard-Marie Koltès (İmge Kitabevi Yayınları, 2018)

Wajdi Mouawad

Kıy1

Fransızca Aslından Çeviren: Ayberk Erkay



„şagdaş tiyatro kitaplığı”

İmge Kitabevi Yayınları
Genel Yayın Yönetmeni
Refik Tabakçı

ISBN 978-975-533-914-6

Orijinal Adı
Littoral

Littoral © 1999, Leméac Éditeur (Montréal, Canada)
© İmge Kitabevi Yayınları, 2018

Tüm hakları saklıdır.
Yayıncı izni olmadan, kısmen de olsa
fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik
yöntemlerle çoğaltılamaz.

1. Baskı: Ankara, Kasım 2018

Çağdaş Tiyatro Kitaplığı Yönetmeni
Ayberk Erkay

Kapak Tasarım
Eylül Yolcu

Dizgi ve Sayfa Düzeni
Yalçın Ateş

Baskı ve Cilt
Yorum Matbaacılık
Tel: 0 (312) 395 21 12
Sertifika No: 13651

İ m g e K i t a b e v i
Yayıncılık Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konur Sok. No: 17/2 Kızılay 06650 Ankara
Tel: 0 (312) 419 46 10 - 419 46 11
İnternet: imge.com.tr • E-Posta: imge@imge.com.tr
Yayınevi Sertifika No: 11546

**Tiyatro sanatının bugününe
ışık tutmak amacıyla oluşturulan
‘‘ ağdaş tiyatro kitaplığı’’
Ayberk Erkay yönetiminde
hazırlanmaktadır.**

Yazının Köklerine Dair

*Bizler hiçiz,
Aradığımızsa her şey.*

Hyperion, Hölderlin

Başlangıçta karşılaşma vardı.

Isabelle Leblanc ve ben, Isabelle'in evinde, mutfakta, bir şişe şampanyayı aramıza almış oturuyorduk. Çok uzun zaman olmuştu birbirimizle konuşmayalı. Görüşmeyeli. Bakışmayalı.

Başlangıçta, her şeyden evvel, yolunu yitirmiş bir adam ve hevessiz kalmış bir kadın vardı. İkisinin ortasında (şimdi yarıya inmiş şişenin hemen yanında) fikirlere duyulan susuzluk duruyordu masada. Bir başka deyişle dışarı çıkma arzusu, anlamanın zaman kaybindan, düşünmenin bir lüksten, fikirlerin yanlış istikametlerden ibaret olduğuna bizleri inandırmak için elinden geleni yapan bir dünyadan çıkma, kendini dışarı atma arzusu.

İki kişi vardı, karşılıklı oturmuş, sonsuz olana susamış, nasıl giderileceği meçhul, Lautréamont'un köpeklerinin boğazına çökmüş o susuzlukla yanıp kavrulan iki kişi.

Sonra oyuncular ve tasarımcılar geldi, arkadaşlar, masamıza katılıp, içimizde heyecan uyandıran kişiler,

sevdiğimiz insanlar. Bir soru soruldu o masada: “Otu-
zumuza vardık. Neden korkuyoruz?” Bu soruya kendi
payımıza yanıt vermek adına aklımızdan geçenleri dile
dökmeye, ruhlarımızın kuytularında gizlenen şeylere
isim vermeye çalışırken, yaşamın bazı temel unsurları
hakkında hep birlikte düşünürken bulduk kendimizi.
Aştan konuştuk, neşeden, kederden, acıdan, ölümden.
Sevmekten korktuğumuzun ama ölmekten korkmadı-
ğımızın farkına vardık. Şüphesiz ölüm korkusu duyuy-
yordu fakat bu korku yalnızca ailelerimize yönelikti,
bizlere yaşam veren ve yaşama uğurlayan insanların
ölümü, bizleri kendi ölümümüzden çok daha fazla kor-
kutuyordu ve bu yalnızca kan bağıyla bağlı olduğumuz
ailelerimizle ilgili değildi, yaratıcılığımız süresince biz-
ler için birer ebeveyn rolü oynamış olanları da kapsı-
yordu.

Bu fikir alışverişleri esnasında, zihnimde, kaynağını
Oedipus, *Hamlet* ve *Budala* okumalarımın alan bir
oyun tasarısı şekillenmeye başladı. Bu okumalar sırasın-
da bu üç dev neyin bir araya getirdiğini anlama fırsatı
yakalamıştım. Onları birleştiren, üçünün de prens olma-
sı (Thebai Prensi, Danimarka Prensi ve Prens Mışkin)
değildi yalnızca, bunun ötesinde, üçünün de mevcudi-
yeti, kendi babalarıyla olan çetrefilli ilişkilerin derin iz-
lerini taşıyordu. Biri kendi babasını öldürmüştü, biri ci-
nayete kurban giden babasının intikamını almak zorun-
daydı, diğeryse babasını hiç tanımamıştı. Bu noktaya
vardığımda gördüğüm şu oldu: Bu üç kişi, aslında aynı
hikâyeyi nöbetleşe anlatıyorlardı, birinin bıraktığı yer-
den, sanki diğeri devam ediyordu. Oedipus kördü, onun
tersi olan Mışkin ise keskin, güçlü bir görüşe sahipti.
Hamlet’e gelince, Oedipus ile Mışkin’in tam ortasında,
bilinç ile bilinçdışının arasında, meçhul bir yerde bulu-

nuyordu. Ölen babasının cesedini gömmek için bir yer arayan bir kişiyi sahneye taşıma fikri işte böyle doğmuş oldu. Yolculuğu boyunca, benim gözümde bu üç devin tezahürü olan üç genç adamla karşılaşacaktı. Wilfrid benim kaybolmuşluğumun yansımasıydı, Simone ise Isabelle'in usanmışlığının. Oyunda Wilfrid'in karşılaştığı ilk gerçek kişinin, ilk gösterimde bizzat Isabelle tarafından sahneye taşınan Simone olması da benim açımdan ayrı bir anlam taşıyordu. Yenilmişlerin belleğini taşımayı kendine vazife edinmiş olan Joséphine kişinin, Wilfrid'in rastlayacağı son kişi olması da ayrıca anlamlıydı, zira bir bakıma, Wilfrid daha ziyade benim evrenimin, Simone ise Isabelle'in evreninin bir parçasıydı ve Joséphine, bu anlamda, bu iki evren arasında sağlanmış kusursuz bir izdivacı temsil ediyordu: Isabelle, Joséphine'in eline telefon rehberlerini tutuşturmak gibi muhteşem bir fikirle geldi, ben de kendi payıma, bu defterleri Joséphine'in varoluş amacı haline dönüştürdüm, Joséphine'i savaşın orta yerinde yaşama, babayıysa denizin dibinde toprağa bağlayacak çapa olmalarını istedim o defterlerin.

Yol görünmüştü artık: Bir adam babasının cesedini gömecek bir yer arıyor, köklerinin uzandığı topraklara dönüyor ve o topraklarda, kendi varlığını, kendi kimliğini yeniden keşfetmesine vesile olacak karşılaşmalar yaşıyor. Ve sonra yazı başladı, susuz kalmış, sanrıya dönmüş, kendi başına var olan, yalnız bir yazı.

Bugün, yazarlık ve yönetmenlik labirentlerimde yolumu bulmaya çalıştığım o zamanlarda, güler yüzlerini ve kararlılıklarını eksik etmeden, kıymetli saatlerini bu yolculuğa adayan oyunculara ve tasarımcılara teşekkürlerimi avaz avaz bağırmak istiyorum. Onların cömertliği benim zenginliğim oldu.

Kıy, başlangıçta bir karşılaşmadan doğdu ve anlamını karşılaşmalarda buldu: Bizleri, kendimizden dışarı çıkarmak, yaşamının sıkıntısından kurtulmak adına, hayatlarımızın başkaları tarafından istila edilmesine göz yummaya sevk eden ürkütücü ihtiyaç. *Kıy*, bu anlamıyla, her şeyden evvel, başlangıçta, Compagnie Ô Parleur'ü sözün hüküm sürdüğü bir tiyatro sahnesine demirleyerek, bize, Isabelle'e, Lucie Janvier'ye ve bana, bu topluluğun varoluş gayesini tanımlama imkânı sundu.

WAJDI MOUAWAD

Steve, Gilles, Isabelle için,
David, Pascal, Miro için,
Claude, Mathieu, Lucie için,
Charlotte, Michel, Robert için,

Manon için, hudutsuzca Manon için!

WAJDI MOUAWAD

Ve Anna için.
Ve öteki için
Öteki sensin.
Birlikte hep birlikte
Şafakta buluşmak üzere.

ISABELLE LEBLANC

Vaatlerin Kanı dörtlemesi

Kıyı
Yangınlar
Ormanlar
Gökler

Kıyı

Kişiler

Wilfrid

Baba

Şövalye Guiromelan

Simone

Amé

Sabbé

Massi

Joséphine

Burası

1. Gece

Gece.

WILFRID

Çaresizlikten ne yapacağımı bilemedim Sayın Yargıç, koştum geldim yanınıza. Bu gibi durumlarda sizi görmek gerekiyormuş, öyle söylediler, ben de koştum geldim o yüzden yanınıza ama yani şimdi ne ne diyeceğimi biliyorum, ne neye nasıl cevap vereceğimi biliyorum, yani bilemiyormuş insan, ben de anlamadım ki nasıl oldu, durup dururken, bir anda başıma yıkıldı dünya, ben daha düne kadar hiçbir şeydim, sıfırdım ama öyle bir gelişti ki olaylar burada buldum kendimi, karşınızdayım işte bakın ve tabii siz de haklı olarak bana biraz kendinizden bahsedin diyorsunuz sanki bir öyküymüşüm gibi ama değilim ki, diyorum ya sıfırım ben, hiçim, hiçbir şeyim, yoldan geçen adamın tekiyim ya da neysem de ben de bilmiyorum ki, hiç öğrenemedim ki! Ama tabii şimdi yapılması gerekeni yapmak gerekiyor, yani sordunuz üzere size kimin nesi olduğumu anlatmam gerekiyor, o yüzden elimden geleni yapacağım, anlatmaya çalışacağım, gerçi dediğim gibi fazla bir şey bildiğim yok ama fark etmez neticede, nasılsa daha epey bir burada-

yız, o yüzden diyorum ki en iyisi emin olduğum bir gerçeikle başlayayım, öncelikle şunu söyleyeyim size, benim ismim Wilfrid ve üzerime dört bir yandan hücum eden tabiat kanunları yüzünden felaket daralmış durumdayım ve bütün bu hikâye, tabii buna hikâye denirse, bundan üç gün önce çok ama çok acayip bir şekilde başladı.

Muhteşem bir kadınla yataktaydım, adını hatırlamıyorum şimdi, tapılacak gibi bir şeydi ama, Athena mıydı Helena mıydı, neyse adı önemli değil şimdi, zaten o da benimkini hatırlamıyordur, sevişiyorduk işte biz bununla ama öyle böyle değil yani. Françoise diyordum ben buna, Chantal diyordum, Claudine, Marie, Ursula diyordum, o da bana Wilfrid diyordu, Julien, John, Mustafa, Jean-Claude diyordu, Gérard da diyordu, Germain de diyordu, bir sürü bir şey diyordu ama neyse işte, acayip iyi gidiyorduk, önemli olan o. Kızda nasıl bir göt vardı biliyor musunuz, şöyle izah edeyim size, öyle bir göt vardı ki ben o zamana kadar öylesine yaslamamıştım Sayın Yargıç - ki bu noktada şunu da söylemem gerekiyor ki şu güne kadar bir hayli göte yaslamışlığım vardır. Lafı uzatmayayım, kısacası götün kralına denk gelmiştim, ayrıntılara girmek istemiyorum çünkü farkındayım burası hiç yeri değil ama işte o sırada hayatımın en güzel sikişini yaptığımı bilmeniz çok ama çok önemli, gerçekten diyorum! Muazzamdı ya, on numara, çatır çatır, her türlü pislik, rezillik, kopuyoruz kadınla! Sonra ben tam gelmek üzereyim, tam boşalıyorum, tam o sırada ne oldu biliyor musunuz, telefon çaldı, üç kere, gerçi üç kere mi çaldı, ben mi üç kere boşaldım hatırlamıyorum orasını, kafam öyle gitmiş haldeyim ama çalıyor işte telefon, peki ben ne yaptım size söyleyeyim mi, sanki çok normal bir şeymiş gibi, şeyimi

kadının içinden çıkarmaya bile tenezzül etmeden tut-
tum açtım telefonu! Bakın bazıları kadere inanmıyor,
şahsen kendilerine hiç imrenmiyorum zira ben de inan-
mıyorum ama ne olur siz izah edin bana şunu, gecenin
üçünde zır zır telefon çalıyor, tekrar ediyorum gecenin
üçünde ve ben tam o sırada boşalmakla meşgulüm ve
sonra telefonu açıyorum ve karşıdan bir ses diyor ki ba-
banız öldü! E şimdi bu kaderin bok yemesi değil de ne
sikimdir yani? Hayır başka ne gibi bir anlamı olabilir
Zırzıralobabanızöldübigeliverin diyor bana oradan! Ne-
yin işareti olabilir? Ne yaptım peki sonra, çat diye ka-
pattım telefonu tabii ama ne oldu, hiçbir şey, tekrar aç-
tım kapattım, ne oldu, yine hiçbir şey, e geçmiş olsun, o
dıt dıt sesini unutacaksın artık, o çoktan mazide kaldı,
sonsuza kadar mahkum oldun bir kere, elinde telefon,
kafanın içinde Zırzıralobabanızöldübigeliverin, sonsuza
kadar!

Cesedi teşhis etmem gerekiyormuş, ceset morgday-
mış, morg da teknik bir arızadan dolayı kapalıymış! Sa-
bah yedide açılacaktı! Beklemem gerekiyormuş. Dün-
ya başıma yıkılmış, o halde bir de bunu bekleyecekmi-
şim! Evde duramadım çünkü Zırzıralobabanızöldübige-
liverin malumunuz, çıktım dışarı, gerçi hiçbir yerde ol-
mak olasım yoktu artık ama bari başka bir yer bulayım
diye çıktım işte dışarı ama takdir edersiniz ki başka bir
yer bulmam mümkün olmadı zira içim içimi yiyordu o
sırada - ki bu da ne salakça bir deyimdir bu arada. Neti-
cede aradım, her yerde başka bir yer aradım ama hiçbir
şey bulamadım: Her yer burası olmuştu ve bu da demek
oluyordu ki resmen sıçmıştım!

2. Çekim

Dış. Gece. Yağmur.

YÖNETMEN

Okey, çekim için fazla zamanımız yok! Sahne yağmur altında! (*Işıkçıya.*) Day-for-night veriyorsun. (*Kamera-mana.*) Okey, geniş açı alıyorsun, kamera omuzda, geri buraya geliyorsun, son planda karakterin yalnızlığını görüyoruz. Herkes yerine lütfen.

YÖNETMEN YARDIMCISI ÇOCUK *Wilfrid'in başından aşağı bir kova su boşaltır*

Devam sahnesi!

YÖNETMEN

Yağmuru gönder! Motor!

SESÇİ

Ses akıyor!

KAMERAMAN

Okey. Kamera akıyor!

YÖNETMEN YARDIMCISI KIZ

Gece, adam yalnız, yağmur altında, çekim 1.

YÖNETMEN

Dikkat! Üç, iki, bir! OYUN! Wilfrid, ilerliyorsun ve babanın ölümünü düşünüyorsun. Yalnız başına öldüğünü düşünüyorsun, bakışını, gözlerini, çaresizliğini hayal ediyorsun.

WILFRID

Hayır anlamıyorum ki nereden tutuldum bu manyaklığa, sanki sürekli bir filmde oynuyormuşum gibi hissediyorum.

YÖNETMEN

Wilfrid, haydi diyelim ben yokum, peki sen emin misin var olduğuna? Haydi yürü Wilfrid, dönüşmekte olduğun adamı düşün!

WILFRID

Ben de onu düşünüyorum zaten! Ne olurdu dünkü adam olarak kalsam!

YÖNETMEN

Wilfrid, ben filmin yönetmeniyim ve benim de, seninde, herkes gibi bir sürü mühim derdimiz, dışa vurmak istediğimiz ama kimsenin umurunda olmayan bir sürü metafizik düşüncemiz var. Biliyorum, şu filmi çekmenin bile belki bir anlamı kalmamış olabilir zira hatıra niyetine hiçbir şey kalmadı elimizde, neleri filme çektiğimizi bile unuttuk gitti. O yüzden evet, her şeyi boşuna yapıyormuşuz gibi görünebilir ama bize bu tuzağı kuran hayatı tuzağa düşürmek için bu filmi çekmek zorundayız. Yürü şimdi Wilfrid, yürü!

WILFRID

Keşke bir yerlere kaçabilecek kadar hızlı yürüyebilseydim, koşabilseydim, uçabilseydim, kanatlanıp gidebilseydim buradan uzaklara, şimdiden uzaklara!

Wilfrid yürümeye devam eder.

3. Peep Show

Yargıcın yanında.

WILFRID

Ama nerede! Nereye kaçırıyorsun! Ufacık delik bile yoktu ki kaçacak! Sokaklar ıssızdı, buz tutmuştu ve o dönüşmüş olduğum adama dönüşmüş olduğumu unutturacak tek bir insan evladı yoktu etrafta! Bir buzdolabının içinde cırılçıplak halde yatan babama bakıyordum ve üzerime doğru gelen bu korkunç fırtınaya karşı o kadar savunmasız bir haldeydim ki! O zıngırdama hâlâ devam ediyordu Zırzıralobabanızöldübigeliverin o yüzden aldım başımı çıktım, yürüdüm ve kafamı dağıtabileceğim belki de tek yer olan bir Peep Show'a girdim, dip tarafta bir kabine geçtim, oturdum. Pantolonu indirdim ve geri dönüşü olmayan o yola girdim, son bir umuda tutunur gibi sımsıkı yapıştım şeyime ama umut işte diyorum ya, beklediğin yerde çıkmaz karşına, hep beklemediğin yerden doğar.

Peep Show kabini. Porno film.

MÜŞTERİ

Hi! I'm Carol, there is no place free, may I come with you!

WILFRID

OK, no trouble!

MÜŞTERİ

You're really nice (*Pantolonu indirir.*) Oh fuck... Oh the holy nasty bitch! Oh yeah... her ass! Fuck! Look at her

ass... Oh fuck, oh shit! Look at that! Oh go on, go on, you bastard... It's too much, it's too much, it's too much... She's so nice... Your tits! He takes it... yeah! Fuck her! Yeah! Doggy style! Yeah! Right in her fucking ass! Ahh, ahh, ahh... It's too much! I'm gonna come! I gotta stop! Oh no! O don't want to come yet... Oh holy fuck! It's tough, it's really tough...

Film sona erer.

MÜŞTERİ

Shit! Do I ever love it! I love it!!

WILFRID

You love what?

MÜŞTERİ

Peep Show! I adore them!!... I love jerking off in a booth, I love that! I give my own rythm, fuck myself! I'm going to come, after that, it will be your turn, OK?

Film yeniden başlar.

MÜŞTERİ

Ah shit! Look at that!! I'm slipping into you! Oh yeah, suck me now, yeah, oh God! I'm coming, I'm coming, yeah, harder, harder... Ah God! Ah God!

Sarsılarak boşalır.

Bir şövalye, elinde kılıcıyla ortaya çıkar ve müşterinin kafasını uçarur.

ŞÖVALYE

Al sana, geber aç gözlü şeytan. Kara yürekli hain. Yazgımda bu diyara düşüp pisliğine şahit olmak varmış!

Geber karanlık yıldız, geber! Ah! Pislik, ete bürünmüş pislik, bin lanet olsun sana! Neredeyim ben? Tanrım! Uyanık olmama rağmen halen düş görüyor olabilir miyim? Hayır, düş görmüyorum, dokunuyorum ve inancım yerinde! Ya sen; sen kimsin, melek misin şeytan mı, kılıcımın tadına varmadan önce konuş!

WILFRID

Benim adım Wilfrid ve babam öldü!

ŞÖVALYE

Eğer yüreğin de bakışların kadar soyluysa, kurtar beni, kayboldum.

WILFRID

Sen kimsin?

ŞÖVALYE

Ben Şövalye Guiromelan, hasta düşmüş kralım Art-hur'un hizmetkârı. Kralım kutsal Graal kâsesini bulmak için yollara düşünce Morgana'ya esir düştüm. Kara kuzgununun kanatlarında beni kaçırırken, durmadan haykırıyordu cadı: "Seni öldürmeyeceğim! Seni canlı canlı cehenneme yollayacağım!" Şu inlemeler dinsin artık!

WILFRID

Bitene kadar bekleyeceğiz mecbur.

ŞÖVALYE

Cehennemde miyim yani?

WILFRID

Peep Show'u cehennemden sayıyorsan evet!

ŞÖVALYE

Çıkar beni buradan! Yazıklar olsun bu diyara! Utancında boğul dünya, utancında boğul kötülük, utancında boğul pislik! Aydınlık yürekli Wilfrid, çek çıkar beni ellerimin, kalbimin ve aklımın, en zalim işkencelere kurban düştüğü bu kâbustan. Kim olduğumu, ne yaptığımı, ne yapmam gerektiğini bilmez haldeyim! Yardım et bana!

WILFRID

Kılıcını kaldır ve saldır ve dua et, belki bir yolculuğa çıkarsın ve beni de yanında götürürsün, buradan uzaklara, hiçbir anlamı olmayan ölümden uzaklara. Haydi kaldır kılıcını Şövalye Guiromelan ve durma, saldır!

ŞÖVALYE

Ben Tanrının hizmetkârı bir şövalyeyim ve korkaklık nedir bilmeyen bir diyardan geliyorum. Çekilin yolumdan bulanık hayaller! Diz çökün pislikler, diz çökün!

WILFRID

Havalanıyoruz! Haydi Şövalye! Devam et! Savur kılıcını, savur, savur!

ŞÖVALYE

Alın size, alın size, alın size!

Wilfrid, müşterinin yanında.

MÜŞTERİ

Ho! That was good! Here, it's your turn!

WILFRID

Kalsın! Hoşçakal!

MÜŞTERİ

What do you mean “hoşçakal”! Don’t you wanna have fun?

WILFRID

Hayır! Yetti bu kadarı!

Wilfrid çıkar.

4. Şafak

Yargıcın yanında.

Etrafta film ekibi.

WILFRID

Gün doğuyordu ve onunla beraber çaresizlik! Uyana-mayacaktım, bu bir düş değildi! Keşke bir anlaşma yapmanın yolu olsaydı! Ama ne bir söz söylemenin, ne yalvarıp yakarmanın, ne de sesini duyurmanın imkânı vardı! Yalnızca gölgeler vardı, yalnızca gölgeler! Defo-lun gidin! Sizi görmek istemiyorum artık!

YÖNETMEN YARDIMCISI KIZ

Bizsiz ne yapacaksın Wilfrid?

KAMERAMAN

Ve biz sensiz?

YÖNETMEN

Sonu olmayan bir film şeridini döndürüp duran bir kamerayı nasıl durdurabilirsin, hatıraların akışına nasıl engel olabilirsin, filmi devam ettirmeden yoluna nasıl devam edebilirsin?

WILFRID

Hangi filmden bahsediyorsun sen? Ortada bir film olsaydı, kendimizi iyi hissederdik, müzik olurdu, seyirciler olurdu! Biri mi var, bir şey mi var burada şu bant kaydından başka, lanet şey dönüp dönüp başa sarıyor, çizik plak gibi takılıp kalıyor Zırzıralobabanızöldübigeliverin'de, durmadan aynı bok, yedirtecek bana kafayı! Hem sen kimsin ayrıca? Ne istiyorsun benden?

YÖNETMEN

Ben senim.

WILFRID

Nasıl yani, ben misin?

YÖNETMEN

Ben senin dün olduğun kişiyim!

WILFRID

Bakın ben deli değilim Sayın Yargıç, ben size aslında herkesin başına alçak sesle gelen şeyi yüksek sesle anlatıyorum. Bu gibi durumlarda insanlar, biliyorsunuz, milletin gözünde deli damgası yememek için kendi kendilerine konuşmayı tercih ederler. Lakin inanın ben delirmiş falan değildim, sadece neden bu kadar harap olduğuma bir anlam veremiyordum! Belki de ölen adam babam değildi bir kere! Hani bir sürü olay anlatıyorlar,

evsizler varmış, milletin cüzdanını çalıyorlarmış, sonra öldürölünce de üzerlerinden başkalarının kimlikleri çıkıyormuş, yakınları hüngür hüngür ağlarken olayın kötü bir sürpriz olduğu ortaya çıkıyormuş falan. Ha tabii ben o esnada adımın ne olduğunu bile hatırlayacak halde olmadığımından hüngür hüngür falan da ağlamıyordum. Aynı şeyleri siz de yaşadınız mı bilmiyorum Sayın Yargıç ama şahsen ben ilk defa babamı kaybediyordum ve nasıl bir tavır takınmam gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu doğrusu! İnsana küçükken bu gibi şeyleri doğru dürüst öğretmiyorlar, sonra da başına gelince sudan çıkmış balığa dönüyor. Yani diyeceğim, takdir edersiniz ki morga vardığım zaman pek havamda değildim!

5. Morg

Morg.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Hoş geldiniz! Kokunun kusuruna bakmayın lütfen, binada gaz kaçağı varmış maalesef. Henüz epey erken aslında ama ayrıntılara geçmeden önce cesedi teşhis etmeniz gerekiyor. Siz oğlusunuz, değil mi? Çok benziyorsunuz.

WILFRID

Babamı tanır mıydınız?

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Otopsisini ben yaptım. Emin olun benziyorsunuz. Buyurun.

WILFRID

Bu gerekli mi sahiden?

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Babanızın cesedini teslim alabilmeniz için teşhis etmeniz şart.

WILFRID

Ama benziyormuşuz işte, kendiniz söylüyorsunuz...

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Merak etmeyin, öyle büyütülecek bir tarafı yok. Bir ceset neticede, buzlukta unuttuğunuz bir tavuk gibi düşünün. Yüzünü birkaç saniyeliğine açacağım, sonra bitecek.

Cenaze levazimatçısı cesedi örten örtüyü kaldırmaya davranır.

WILFRID

Yok yapamayacağım... yapamayacağım!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

O zaman babanızın cesedini teslim edemem.

WILFRID

Ya o işte!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Tamam o da, teşhis etmeniz lazım! Bakın şimdi: Açtım baktım, hiç bir şey olmadı!

WILFRID

Ya size bir şey olmaz tabii! Hayatınız cesetlerin arasında geçmiş zaten! Ama ben biliyorum işte ya, babam o orada yatan, çıplak bir de üstelik, yok yapamayacağım!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Ben kendi babamı kendim tahnit ettim biliyor musunuz!

WILFRID

İğrenç bir şey!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Eh öyle. Mesai bitince ne yapıyorum size anlatayım mı, buradan çıkıyorum, sokakta yürüyorum ve insanların gözlerinin içine bakıyorum, inanın acayip eğleniyorum o gözlere bakarken çünkü o gözlerde, işim gereği münasebet kurduğum ziyaretçilerimin gözlerinde asla görmediğim şeyi görüyorum: Parıldayan ruhu, duyguya anlamını veren yaşamın o muhteşem alevini. Sokakta yürürken bir çocuğun gözlerinin içine bakmak büyük bir mutluluk. Gelin kendiniz görün. Burada yatan babanız değil, gözleri boş, yanakları çökmüş, ruhu gitmiş.

WILFRID

Of normal bir şey değil ki bir örtüyü kaldırıp, evet bu babamın cesedi demek! O olduğunu biliyorum. Örtüyü kaldırmama ne gerek var sanki, o olduğunu biliyorum.

Wilfrid örtüyü kaldırır.

WILFRID

Babam! Babam işte! Korkunç bir yer burası!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Size eşlik edeyim.

WILFRID

Biraz yalnız kalmak istiyorum onunla!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Buna izin veremem.

WILFRID

Merak etmeyin yemeyeceğim adamı!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Üzgünüm!

WILFRID

Babamın cesediyle yalnız kalmak istiyorum, buna engel olamazsınız!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Buradan derhal çıkmanızı istemek zorundayım!

WILFRID

Çıkmıyorum.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Zorla çıkarttırırım!

WILFRID

Hiçbir güç beni çıkartamaz, silahsız mı sandınız beni, yenilmez bir dostum var benim!

CENAZE LEVAZIMATÇISI
Yok canım, görelim bakalım!

WILFRID
Siz istediniz! ŞÖVALYE GUIROMELAN!!!

*Şövalye ortaya çıkar ve cenaze levazımatçısının kafasını
uçurur.*

ŞÖVALYE
Çağırdığını duyar duymaz koştum geldim.

WILFRID
Babam öldü Şövalye Guiromelan.

ŞÖVALYE
Bu her iyi babanın evladından önce yapması gereken
şeydir.

WILFRID
Senin baban öldü mü Şövalye?

ŞÖVALYE
Benim kralım hasta. Amansız bir efkâr esir aldı onu. Bi-
çare halde.

WILFRID
Ne yapacağız şimdi?

ŞÖVALYE
Kedere asla boyun eğmeyerek yola devam edeceğiz!

WILFRID

Beni bu dünyadan götür Şövalye. Sadece ölmek ve huzura kavuşmak istiyorum. Bak hazır morgdayız, geberip gitmek için harika bir yer. Bu kadar şevkle başka nerede ilgileniyorlar ki insanla? Çek kılıcını, bitir işimi! Dayanamıyorum artık!

ŞÖVALYE

Tamam. Seni öldüreceğim.

WILFRID

Dur, bekle, bekle!

ŞÖVALYE

Korkma, Wilfrid. Çıldırmak adamı öldürmez. Değiştirir ama öldürmez. Al sana kanıtı:

Şövalye, Wilfrid'e kılıcını saplar, Wilfrid yere yığılır. Cenaze levazimatçısı onu yeniden canlandırır.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Bayıldınız! Gelin şöyle. Size eşlik edeyim. Çıkışta size bir zarf teslim edecekler, içinde otopsi raporunu bulabilirsiniz. Fotoğrafları koymadım.

WILFRID

Ne olacak şimdi babamın cesedine?

ŞÖVALYE

Orada bir yerde, babanın bedenini bağrına basmak için bekleyen muhteşem bir yer var.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Bütçenize bağlı.

ŞÖVALYE

Yalnızca babanın bedenini bağrına basmak için var olan, meçhul bir yer.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Şayet salonda sergilenmeden yakılmasını isterseniz fazla bir masraf çıkarmaz, hemen her bütçeye uygun bir yöntem bu, ama tabii dilerseniz sergilenmesini talep edebilirsiniz, sonrası yine size bağlı, ister defnedilmesini, ister yakılmasını tercih edebilirsiniz, merasim düzenlenmesini isteyip istememek, çiçek süslemesi isteyip istememek de yine size kalmış, küçük bir araba talep edebilirsiniz, büyük bir araba talep edebilirsiniz, iki büyük araba talep edebilirsiniz, üç büyük araba talep edebilirsiniz, tamamen bütçenize bağlı, inançlarınıza bağlı. Bir cenaze eviyle görüşmeniz lazım.

WILFRID

Kendimi hiç iyi hissetmiyorum.

ŞÖVALYE

Ne yapıyorsun babanın bedenini? Kime terk ediyorsun onu?

WILFRID

Git başımdan!

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Babanızın üzerinden bir miktar nakit para ve kimlik kartları çıkmış, bir de kırmızı bir valizi varmış yanında.

İkinci kattaki emniyet şubesine uğrayıp teslim alabilirsiniz.

WILFRID

Affedersiniz, benim derhal gitmem lazım.

CENAZE LEVAZIMATÇISI

Size eşlik edeyim.

WILFRID

Teşekkür ederim. Kendim giderim. Sizden hoşlanmadığım için değil... gerçi biraz o da var.

6. Yemin

Gündüz.

WILFRID

Kusura bakma, demin morgda aptalca davrandım, isteyerek olmadı.

ŞÖVALYE

Mahsuru yok. Kişisel almadım. Zor zamanlardan geçiyorsun.

WILFRID

Sen de tam gelecek zamanı buldun ama!

ŞÖVALYE

Saçmalama rica ederim, sen çağırdın ya beni!

WILFRID

Tamam çağırınca gel de git dediğim zaman da git!

ŞÖVALYE

Affedersin ama beni çağırın çağırın, ben de çağrıyı duyar gelirim, öyle git gel git gel yapamam. Geldiysem de kalırım. İşine gelirse. Çok kullanışlı olmayabilirim ama bugüne kadar bir kere bile çağrına yanıt vermemelik etmedim, yalan mı?

WILFRID

Doğru, ne zaman çağırısam geldin! Ama bir yerde bir terslik var! Babamın cesedine bakarken ne gördüm biliyor musun? Çöpe atılmış, eski püskü bir giysi. Ve şöyle demek zorunda kaldım: "Evet, tanıdım, babam giyerdi bunu". Gerçek bazen çok kötü çarpıyor insanın suratına Şövalye, gel de ağlama.

ŞÖVALYE

Sen küçükken, gece su içmek için kalktığın zaman, mutfaka giden koridorda canavarlara karşı savaşırdık seninle. Canavar dediğin kocaman, çirkin bir şeydir, savaşması kolaydır canavarlara karşı, biz de seninle hep galip çıkardık o savaşlardan. Bugünse kılıcını neye karşı savurması gerektiğini bilmeyen yorgun bir şövalye duruyor karşında. Sense büyüdün Wilfrid ve canavarlar çok ama çok güçlendiler. Kılıcımın gücü yaralarını sarmaya yetmiyor artık.

WILFRID

Kim olduğumu bile hatırlamıyorum ki canımı neyin yaktığını anlayayım. Küçükken kolaymış meğer, çocuksan ya cadıdan korkarsın, ya uzaydan gelen canavarlar-

dan. Peki şimdi? Canımı bu kadar acıtan ne? O kadar bilmiyorum ki. Canım acıyor, o kadar. Üstelik herkesin canı acıyor ama kimsenin umurunda değil! Sana ne söylesem bilmiyorum ki. Dünyaya geleyim dedim annem öldü, üç posta kayayım dedim babam öldü! Resmen bir başıma ağzına sıçtım düzenin, önce annemi öldürdüm, sonra babamı becerdim! O zırzıralobabanızöldübigelive-rin'den beri hiçbir şeyin anlamı kalmadı şu dünyada, dediğin de doğru ayrıca, kılıcın ne yapsın, baksana şu olanlara, ama sana ne düşündüğümü söylemem gerekirse, yani gerçekten ne düşündüğümü söylemem gerekirse, itiraf etmem lazım ki sana halen inanmaya devam edecek kadar hayalgücünü nereden bulduğumu inan hiç bilmiyorum ve eğer beni terk edecek olursan, içimde kala kala dipsiz bir kuyu kalır, ben de düşerim o kuyunun içine.

ŞÖVALYE

Seni asla terk etmeyeceğim.

WILFRID

Ben de seni asla unutmayacağım.

ŞÖVALYE

Beni nasıl unutabilirsin ki?

Beni unutursan beni öldürürsün.

Wilfrid, sana bir şövalye sözü veriyorum:

Ateşlerde yansa bile yüreklerimiz,

Birbirimize sadık kalacağız.

Dostluğun öylesine büyük ki

Sen istemesen bile

Yüreğindeki güç olacağım.

Dostluğun öylesine berrak ki

Tek sözünle
Beni,
Şu sefil düşü,
Daima yanında bulacaksın.
Wilfrid,
Hiçbir şey bizi sonsuza dek birbirimize bağlayan düştən
daha güçlü değil.

7. Prosedürler

Wilfrid aynı anda iki ofiste ve bir mağazadadır.

EMNİYET MEMURU
Buyurun?

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN
Buyurun Beyefendi?

TEZGÂHTAR
Beyefendi buyursunlar?

WILFRID
Sizinle görüşmem gerektiğini söylediler. Sizinle görüş-
mem gerektiğini söylediler. Sizinle görüşmem lazım.

EMNİYET MEMURU
Hangi konuda?

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN
Hangi konuda?

WILFRID

Babamın eşyaları için. Babam için. Babam.

TEZGÂHTAR

Takım mı bakmıştık, sadece ceket mi?

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Çiçek süslemesi istiyor musunuz?

WILFRID

Evet Hanımefendi, takım, biraz acil lütfen.

TEZGÂHTAR

Düğün için miydi?

EMNİYET MEMURU

Konu neydi?

WILFRID

Hayır Beyefendi, cenaze için.

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Yarından itibaren sergilemeye hazır hale getirebiliriz.

WILFRID

Kırmızı bir valiz ve biraz para.

EMNİYET MEMURU

Bir kimlik görmem gerekiyor.

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Ya da sergilenmesini istemezseniz...

WILFRID

Buyurun Beyefendi.

TEZGÂHTAR

Boyunuz kaçtı acaba?

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Dilerseniz, yine yarın olmak kaydıyla defnedilmesi ya da yakılması mümkün.

EMNİYET MEMURU

Geliyorum.

WILFRID

Hiç fikrim yok Beyefendi!

TEZGÂHTAR

Tamam siz bana bırakın!

WILFRID

Yarına hazırlarsanız sevinirim.

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Karar verebildiniz mi?

WILFRID

Sergileyelim Hanımefendi.

TEZGÂHTAR

Kollarınızı kaldırın.

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Nereye gömülmesini istiyorsunuz?

WILFRID

İşte tam o anda Sayın Yargıç, başımdan aşağı birden kaynar sular döküldü. Kendi babamı nereye gömmem gerektiğini bilmiyordum, bir cenaze nasıl gömülür, ne yapılır, ne gerekir, onu bile bilmiyordum! Kadın bana dedi ki:

CENAZE EVİ GÖREVLİSİ KADIN

Hiç merak etmeyin Beyefendi, dilerseniz her şeyi bize bırakabilirsiniz, size inançlarınıza ve bütçenize uygun bir yer ayarlayabiliriz.

WILFRID

Tamam iyiydi güzeldi ama bir de annem vardı neticede Sayın Yargıç. Annem burada öldü, çünkü ben burada doğdum, yani çünkü annem beni dünyaya getirirken öldü. Doğru olanın babamın annemin yanına gömülmesi olduğunu düşündüm, çünkü onu deliler gibi sevmiştii ve annemi kaybedince gerçekten delirmişti. Ama size bir şey söyleyeyim mi, bunun başıma iş açacağını daha o anda hissetmiştim.

EMNİYET MEMURU

İşte valiz. Bunlar da babanızın üzerinden çıkan eşyalar.

WILFRID

Eve döndüm ve ailedekilere telefon ettim. Daha doğrusu büyük halama söyledim, o herkese haber verdi, sonra da Sayın Yargıç, herkes çıktı geldi.

Wilfrid'in evinde.

MARIE TEYZE
Wilfrid!

MICHEL DAYI
Tanrım! Wilfrid!

LUCIE TEYZE
Eyvahlar olsun!

MARIE TEYZE
Korkunç!

HEPSİ BİRDEN
Felaket!

MARIE TEYZE
Ühhüüü!

MICHEL DAYI
Marie! Ağlamayı keser misin artık!

LUCIE TEYZE
Şimdi ne yapacaksın Wilfrid yavrum?

FRANÇOIS DAYI
Ne yapacaksın evladım?

MICHEL DAYI
Sahiden, ne yapacaksın şimdi?

ÉMILE DAYI

Ne demek be ne yapacaksın! Hiçbir şey yapmayacak!

LUCIE TEYZE

Émile! Rica ediyorum! Kız kardeşinin oğluyla konuşuyorsun! Biraz saygı!

ÉMILE DAYI

Biraz saygı mı? Ben ona, kız kardeşimin oğluna gayet saygılı davranıyorum! Kız kardeşimin oğluna ne yapmışım da saygısızlıkta bulunmuşum?

LUCIE TEYZE

Babası öldü!

MARIE TEYZE

Ühhüüü!

MICHEL DAYI

Rica ediyorum Marie, kes artık ağlamayı!

ÉMILE DAYI

Biliyorum öldüğünü! Hayır ne istiyorsunuz anlamadım ki! Çocuk morga gitti, cesedi teşhis etti, döndü evine geldi! Defnedilmesi için yardım da edeceğiz, tamam işte! Adam öldü diye kendimizi parçalayacak değiliz herhalde! Adam öldü işte, öldü gitti!

FRANÇOIS DAYI

Wilfrid, bak yavrum! Biz senin aileniz. Hem maddi, hem manevi anlamda bize güvenebilirsiniz!

LUCIE TEYZE

Kesinlikle! Wilfrid!

MARIE TEYZE

Tanrım! Zavallı yavrucak! Ühüüü!

MICHEL DAYI

Rica ediyorum Marie, ağlamayı kes!

MARIE TEYZE

Ahhiiii!

LUCIE TEYZE

Ühhüüü!

FRANÇOIS DAYI

Senin için yapabileceğimiz bir şey var mı Wilfrid?

WILFRID

Evet.

MICHEL DAYI

Öyle mi?

HEPSİ BİRDEN

Nedir?

WILFRID

Babamın annemin yanına gömülmesini istiyorum.

ÉMILE DAYI

Haydi buyurun.

MARIE TEYZE

Émile, sinirlenme, rica ediyorum!

ÉMILE DAYI

Ben biliyordum başımıza bunun geleceğini!

MARIE TEYZE

Émile, rica ediyorum, sinirlenme!

ÉMILE DAYI

Yazıklar olsun be, bu kadarı da kepazelik artık, resmen kepazelik!

LUCIE TEYZE

Émile sinirlenme!

MARIE TEYZE

Sinirlenme Émile!

ÉMILE DAYI

Sinirlenme deyip durmayın bana, çok sinirleniyorum!

MARIE TEYZE ve LUCIE TEYZE

Ühühühüü!

MICHEL DAYI

Marie, ağlamayı kesecek misin artık ama!

WILFRID

Dinleyin! Babamı sevmediğinizi biliyorum ama bana yardım etmek istiyorsanız, onları yeniden bir araya getirmeme izin verin!

ÉMILE DAYI

Herhalde rüya görüyorum!

MARIE TEYZE

Ama biz babanı çok seviyorduk, neden sevmediğimizi söylüyorsun ki?

LUCIE TEYZE

Çok seviyorduk onu!

MICHEL DAYI

Hıh tabii.

WILFRID

Mesele bu değil ki.

MARIE TEYZE

Nedir mesele yavrum?

WILFRID

Ashında bir mesele bile yok ortada, gayet basit bir mevzu! Buradaki herkes karısıyla, kocasıyla birlikte gömülecek, öyle değil mi? Yerinizi bile ayırtmadınız mı?

FRANÇOIS DAYI

Evet.

ÉMILE DAYI

Ne olmuş?

WILFRID

Madem öyle neden babam İsmail'in annem Jeanne'la birlikte gömülmeye hakkı olmuyor? Bunun ayrıca ona, yani anneme, yani sizleri büyüten kadına teşekkür etmenin güzel de bir yolu olduğunu düşünüyorum! Hayır anlamıyorum ki! Ne zaman yanınıza gelsem, bana an-

nemden bahsedersiniz! Yüz bin kere anlatmadınız mı bana, ailelerinizi kaybettiğiniz zaman, küçücük yaşta kimsesiz kaldığınızda sizleri onun büyüttüğünü ve hepinizin evlenmesine, Marie teyze senin Michel dayımla ve Lucie teyze senin François dayımla evlenmenize onun vesile olduğunu? Hele sen Émile dayı, bana kaç defa söylemedin mi annen olmasaydı memlekette bir hapishanede çürüyüp giderdim diye! Kaç defa söylemedin mi bana annen olmasaydı bir baltaya sap olamazdım diye, hepiniz kaç defa anlattınız savaş çıktığı zaman ülkeden kaçmanıza nasıl yardım ettiğini, buraya yerleşmenize nasıl yardım ettiğini, kendi evlenmeden önce hepinizin evlenmesini beklediğini, kaç defa? Ben doğrusunun, ona bugün, bu mutluluğu yaşatmanız olduğunu düşünüyorum, sevdiği adamla sonsuza kadar bir arada olmasına vesile olmanız lazım!

MARIE TEYZE

Haksızlık etme Wilfrid, biz anneni çok seviyorduk...

LUCIE TEYZE

Sadece...

WILFRID

Sadece ne?

MARIE TEYZE

İşte öyle!

LUCIE TEYZE

Baban...

WILFRID
Babam ne?

ÉMILE DAYI
Baban siktiriboktan herifin tekiydi, bu!

FRANÇOIS DAYI
Bak şimdi! Émile...

ÉMILE DAYI
Ben nefes aldığım sürece, bu adam kız kardeşimle birlikte gömülmeyecek, o kadar. Hayır neden tartıştığımızı anlamıyorum çünkü on bin yıl da tartışsak, hiçbir şey değişmeyecek, bu adam aile mezarlığına gömülmeyecek. Nokta. Fakat asıl rezillik ne biliyor musunuz, tabii buna zerre şaşırıyorum, o herifin sana hiçbir şey söylememiş olması!

MARIE TEYZE
Émile, küçüktü ama daha!

ÉMILE DAYI
Küçüktü de artık büyüdü ve neyin ne olduğunu öğrenmesinin zamanı geldi! Hayır aklım almıyor benim, biz bununla ta zamanında anlaştık aile mezarlığına gömülmeyeceğini, adam bunu bile söylememiş oğluna.

LUCIE TEYZE
Émile!

ÉMILE DAYI
İyi de anlaştık!

FRANÇOIS DAYI

Evet, doğru, anlaştık.

ÉMILE DAYI

Pislik herif geberip gitmeden evvel her şeyi ayarlayacağı yerde hâlâ başımıza bela açıyor!

LUCIE TEYZE

Émile, Émile!

ÉMILE DAYI

Ne Émile be, ne Émile! Çocuğa adam gibi anlatmanın zamanı gelmedi mi olanları? Geçmiş karşımıza annesi hakkında nutuk çekiyor! Annesini tanıdı da sanki, tanımadı ki, tanıdı mı? Tanımadı! Tanıdın mı?

WILFRID

Hayır ama...

ÉMILE DAYI

O zaman o masallarını kendine sakla, bizim de canımızı sıkma, yok kocasını deli gibi seviyormuş da, yok bilmem neymiş de! Nesini sevecekti be adamın, eve uğradığı mı vardı, orada burada sürtmekten başka bir bok mu biliyordu, herifi bizim kızın yanında gören şaşırtıyordu be!

FRANÇOIS DAYI

Bu kadar yeter Émile!

ÉMILE DAYI

Sen kapa çeneni!

ŞÖVALYE

Onu susturmamı istemediğinden emin misin?

WILFRID

Bırak konuşsun!

ÉMILE DAYI

Ondan faydalandı, onu kullandı, sonuna kadar, sonuna kadar!

LUCIE TEYZE

Émile, rica ediyorum...

ÉMILE DAYI

Pislik! Bu da çıkmış, götü boklu zevzek, kadına teşekkür etmek için ne yapmamız gerektiğini söylüyor bize! Tanımadın sen o kadını, o yüzden kapa çeneni! Babasıymış! Babaya bak! Memleketinin aksanını bile öğretmemiş sana! Bir yabancı gibi konuşuyorsun, kendi ailendeki insanlara yabancı bir aksanla!

WILFRID

Ondan bu kadar nefret ettiğinizi bilmiyordum. Ne oldu? Size ne yaptı da öldüğü gün bile serseriliğinden başkası gelmiyor aklınıza?

MARIE TEYZE

Wilfrid, Émile dayın anneni çok severdi!

WILFRID

Bunun babamla ne alakası var?

MARIE TEYZE

Wilfrid, biz babanı severdik, sadece o farklıydı ve aramıza soğukluk girmesine sebep olan bazı hatalar yaptı, ama mesele bu değil.

WILFRID

Hiçbir şey anlamıyorum!

MARIE TEYZE

Asıl mesele şu ki, aile mezarlığında İsmail'in cenazesi için yer yok, bütün bölmeler şimdiden ayrıldı. Ama eğer istersen, mezarlıkta küçük bir yer bulabiliriz, çok uzakta sayılmaz.

LUCIE TEYZE

Çok iyi fikir!

ÉMILE DAYI

Orasını bilmem, aile mezarlığını unutun da.

WILFRID

Babam yarın sabahtan itibaren bir cenaze salonunda üç gün boyunca sergilenecek. Cenaze evindeki görevli nereye gömüleceğini bildirmem için üç gün vaktim olduğunu söyledi. Hemen yanıt vermeyin, iyi düşünün, sonra tekrar konuşuruz.

ÉMILE DAYI

Düşünecek bir şey olmadığını anlamıyor musun sen???

MARIE TEYZE

Émile, rica ediyorum! Biraz düşünelim işte! Oğlanın kafası zaten dolu. Yarın cenaze salonundaki ilk günü,

sıkmayalım canını iyice çocuğun, bak kalktık geldik hepimiz, ne güzel buluştuk yavrucağın küçücük evinde, tuz basmaya lüzum yok değil mi yarasına!

LUCIE TEYZE

Salondan memnun musun bari yavrum?

WILFRID

Salon işte. Bakın buyurun! Bir olayı yok.

MICHEL DAYI

Aa çok güzel bir salonmuş!

ÉMILE DAYI

Ben babasının kim olduğunu artık öğrenmesi gerek diyorum.

FRANÇOIS DAYI

Aydınlık bir salon, samimi de bir havası var.

ÉMILE DAYI

Duysun öğrensin artık her şeyi.

LUCIE TEYZE

Cenaze gelmedi mi hâlâ?

WILFRID

Hazırhıyorlar.

ÉMILE DAYI

Neredesiniz ya siz??

MARIE TEYZE

Ne demek “neredesiniz”?

ÉMILE DAYI

Ne ne demek! Neredesiniz işte?

LUCIE TEYZE

Cenaze salonunda! Nerede olacaktık?

ÉMILE DAYI

Salona ne zaman geldik?

LUCIE TEYZE

Ne bileyim, oldu biraz işte...

ÉMILE DAYI

Beni dinleyin! Siz salonda olabilirsiniz ama ben değilim!

FRANÇOIS DAYI

Sen neredesin?

ÉMILE DAYI

Wilfrid'in evindeyim.

MICHEL DAYI

Ne işin var orada?

ÉMILE DAYI

Ben hiçbir şey anlamadım! Daha iki saniye önce mut-fakta sakın sakın konuşuyordum, şimdi kalkmış salon-dayız diyorsunuz bana! Ben Wilfrid'in evindeyim ve siz de ben sözümü bitirene kadar burada, yanımda duracaksınız!

FRANÇOIS DAYI

Sıkma artık şu insanların canını, yeter, herkes gibi kabul et işte cenaze salonunda olduğumuzu!

ÉMILE DAYI

Ölürüm de etmem! Evdeyiz!

MARIE TEYZE

Biraz mantıklı ol ama artık canım, görüyorsun işte herkes salondayız diyor! Yeter ama yani!

ÉMILE DAYI

Ama konuşmamı bitirmemiştin!

MARIE TEYZE

Tamam, salonda bitirirsin sen de, büyütme o kadar!

WILFRID

Eh sonuç? Neredeyiz? Evde mi salonda mı?

MARIE TEYZE

Söyle de devam edelim!

ÉMILE DAYI

Konuşmama izin vereceksiniz ama!

LUCIE TEYZE

Tamam canım, tamam!

ÉMILE DAYI

İyi peki madem: Salondayız!

HERKES

Oh!

MICHEL DAYI

İyi yetiştik!

9. Cenaze salonu

Cenaze salonunda. Babanın cesedi getirilmiştir.

MARIE TEYZE

Yavrum, zavallı yavrum. Ne olacak şimdi sana?

LUCIE TEYZE

Ühüüüü!

ÉMILE DAYI

En güzeli yakılması olurdu.

MICHEL DAYI

Olabilirdi, tabii.

ÉMILE DAYI

Hiçbir sorun kalmazdı ortada.

FRANÇOIS DAYI

Yani.

LUCIE TEYZE

Ühüüüü!

ÉMILE DAYI

Yanisi manisi yok. Hem daha kolay, hem daha sıkıntısız, hem de daha masrafsız olurdu.

FRANÇOIS DAYI

Çocuğun eli sıkışırsa hepimiz buradayız, yardım ederiz.

MARIE TEYZE

Öhhüüüü!

LUCIE TEYZE

İhiyaaaaa!

ÉMILE DAYI

Benden tek kuruş çalışmaz!

MICHEL DAYI

Milletin ağzına düşersin cimri diye.

MARIE TEYZE

Ühühüüü!

ÉMILE DAYI

Diyen desin umurumda değil!

LUCIE TEYZE

Ühüüüü!

ÉMILE DAYI

Bu pisliğin gömülmesi için tek kuruş vermem.

FRANÇOIS DAYI

Eh yeter be artık, sus da bir rahat ver insanlara!

ÉMILE DAYI

Sen kimsin de bana sus diyorsun be! Ne ara sus mus demeye başladın sen bana! Ağzından çıkanlara dikkat et, benim canımı sıkma!

MARIE TEYZE

Keser misiniz ikiniz de?

FRANÇOIS DAYI

İndir elini kolunu, rahat dur!!

ÉMILE DAYI

Bak sen iyice tepemi attırmaya başladın ama benim!

Kavgâ!

LUCIE TEYZE

François! Ayrılın, haydi, ayrılın!

WILFRID

Keser misiniz şunu, size diyorum, sakinleşir misiniz, hey!

MARIE TEYZE

Ay iyi ki kimsecikler yok da gören olmadı! Rezillik, resmen rezillik!

WILFRID

Bana derhal neler olduğunu anlatacaksınız! Neden babamı sevmiyorsunuz?

ÉMILE DAYI

Çünkü anneni o öldürdü!

MARIE TEYZE

Sen onu dinleme Wilfrid, doğru değil, doğru değil!

ÉMILE DAYI

Senin baban, annenin katili! Annen çocuk sahibi olmayacak kadar zayıftı, bunu da biliyordu, ne bünyesi buna müsaitti, ne sağlığı! Hamile kaldığı zaman çocuğu aldırması gerekiyordu ama baban çocuğu aldırmasına engel oldu, kendi gururundan başka hiçbir şeyi önemsemedi, annenin ona duyduğu aşktan faydalanarak ona her dediğini yaptırttı, her şeyin iyi olacağına onu inandırdı, onu seni doğurmaya ikna etti ve o kadın senin doğumundan birkaç saat sonra öldü. Peki o bundan pişmanlık duydu mu sence? Gelip de en azından bir özür diledi mi sence? Sorumluluklarına sahip çıktı mı sence? Her şeye sırtını dönüp, aldı başını çekti gitti, dünyayı dolaşmaya çıktı. O herif oradan buradan sana kartpostal gönderirken, senin bütün eğitimini teyzelerin, dayıların üstlendi burada! Anladın mı şimdi? Sen hiç duydun mu kurbanla katilinin yan yana gömüldüğünü?

Sessizlik.

BABA

Piş! Wilfrid... Wilfrid... Pişt!

WILFRID

Baba!

BABA

Hişşş!

WILFRID

Nasıl ya! Nasıl! Hayal görüyorum herhalde!

BABA

Bekleyelim arkalarını dönsünler, sonra koşarak kaçalım buradan!

WILFRID

Ama sen ölüsün!

BABA

İlla boş tarafından bakacaksın bardağa.

WILFRID

Ölü değil misin?

BABA

Ne fark eder?

WILFRID

Hiç... sadece...

ŞÖVALYE

Arkalarını döndüler.

BABA

Haydi kaçalım! Sonra bir ara izah ederiz!

WILFRID

Baba! Baba! Beni bekle! Beni bekle!

BABA

Koş!

ŞÖVALYE

Koş Wilfrid, koş, çırp kanatlarını, seni dosdoğru uçuruma götüren ayak basılmamış yolu takip et ve atla! Atla uçuruma! Bırak yolları çünkü bütün yollar yeryüzüne çıkar, yalnızca uçurum, yalnızca o düşe götürür. Atla uçuruma Wilfrid, atla!

Dün

10. Hayalet

Yargıcın huzurunda.

WILFRID

Böyle durumlarda en kötüsü Sayın Yargıç, yani dünyada kimseniz kalmadığı zamanlarda, insanın daha dün yaptığı sıradan bir şeyi ertesi gün yapacak gücü nereden bulacağını bilememesidir. Beni anlıyor musunuz bilmiyorum ama ben, beni böyle bir durumda bıraktığı için babama acayip ayar olmaya başlamıştım. Perişan haldeydim, size yemin ederim, yatakta sabaha kadar dönüp duruyordum ama gözüme bir saniye bile uyku girmiyordu. Otuz bir çekeyim diyordum, o bile azıcık rahatlamamı, kafamı dağıtmamı sağlamıyordu Sayın Yargıç. Sürekli boğulacak gibi oluyordum. İşte bu hale düşünce insan, başka çaresi, başka seçeneği kalmayınca, meydan tek bir ihtimale kalıyor: Gecenin karanlığından düşler yükseliyor! Şövalye Guiromelan zindan suretli bir çağda esir düşmüş. Var gücüyle savaşıyor ama bir duvara karşı ne gelir ki elden! Bense ünlü bir aktörüm ve babasını nereye gömeceğini bilmeyen genç bir adamın öyküsünü anlatan bir filmde oynuyorum! Şövalye Guiromelan'ın

eli kolu bağlı, nasıl kurtulacağını bilmiyor o zindandan! Kralı ölmek üzere...

Wilfrid'in evi.

BABANIN SESİ

Wilfrid, üşüyorum. Kanım dondu, nefesim buz kesti. Wilfrid. Güneş beni adamdan saymıyor artık. Bu sabah onu benden o kadar uzakta görünce öyle bir şaşırdım ki, ulaşmıyor bana, hep çok uzakta, sönük. Wilfrid!

Baba girer.

BABA

Wilfrid!

WILFRID

Baba! Senin öldüğünü gördüm rüyamda.

BABA

Daha neler? Baksana gayet iyiyim!

WILFRID

Ve beni görmeye mi geldin?

BABA

Görüşmeyeli epey olmuştu.

WILFRID

Ölü değil misin yani?

BABA

Ölü değilim.

WILFRID

Seni gördüğüme o kadar sevindim ki!

BABA

Bu gece bana Meksika'yı hatırlatıyor! Bir şeyler içelim mi?

Wilfrid uyanır.

WILFRID

Deliriyorum, deliriyorum, deliriyorum, deliriyorum, deliriyorum... Sırf bir şeylere tutunabilmek için valizi aldım ve açtım!

Baba girer.

BABA

Wilfrid!

WILFRID

Baba?

BABA

Seni korkutmak istemedim!

WILFRID

Harbiden deliriyorum! Yok yedim kafayı! Rüya falan görmüyorum! Uyanığım!

BABA

Hayır, rüya görmüyorsun.

WILFRID

Eh ne işin var o zaman burada? Yani ölüsün sen, ölü değil misin? Ölü müsün?

BABA

Ne meraklısın dert aranmaya!

WILFRID

Rüya görüyorum! Rüya görüyorum!

BABA

Neden sinirleniyorsun?

WILFRID

Çünkü ölüsün, o yüzden sinirleniyorum!

BABA

Eh ölüyüm tamam, ölüyüm, ne yapalım yani!

WILFRID

Normal mi şimdi bu! Ölü dediğin ölü gibi olur, canlı dediğin canlı gibi olur! Hem ölüyüm diyorsun, hem ~~ya-~~ ~~nma~~ geliyorsun, ben ölü değilim, canlıyım, yok bu hiç normal değil.

BABA

Ne fark eder?

WILFRID

Hiç canım, ne fark edecek, sadece deliriyorum işte biraz o kadar, ne olup bittiğini falan anlamıyorum zaten artık, rüya mı görüyorum görmüyor muyum, uyanık mıyım değil miyim bilmiyorum, hâlâ yaşıyor muyum ondan bi-

le emin değilim. Kimin ölü olduğunu bile bilmiyorum
ya! Hangimiz ölüyüz, sen mi ben mi?

BABA

Ölmüş olsaydın bilirdin! Tecrübe konuşuyor.

WILFRID

Bilirdim herhalde! Ama neden buraya geldiğini anlamı-
yorum. Beni korkutuyorsun! Seni annemin yanına göm-
mek için elimden geleni yapıyorum ama inan bana hiç
kolay değil!

BABA

Bunun için görmeye gelmedim seni. Kırmızı valizimi aç-
tığını gördüm. İçindekilere anlam vermene yardımcı
olmak için, yanında olmak için geldim.

WILFRID

“Gönderilmemiş mektuplar”! Wilfrid, Wilfrid, Wilfrid...
bana yazılmış mektuplar mı bunlar?

BABA

Sana babanı anlatacaklar, sana anneni anlatacaklar.

Wilfrid bir zarfı açar.

11. Plaj

Orta yaşlı baba.

ORTA YAŞLI BABA

Küçük Wilfrid'im benim,

Sana neden yazdığımı bilmiyorum, kime yazdığımı
bilmiyorum. Kim olduğumu da bilmiyorum artık. Sana

yazıyorum çünkü yazacak başka kimsem yok. Bugün senin ikinci yaş günün ve sana doğumunu hatırlatacak günlerin ne kadar üzücü geçeceğini düşünüyorum çünkü o günler sana annenin ölümünü hatırlatacak. İki yaşındasın...

BABA

...ve ben senin yanında değilim, orada, o tanımadığım ülkede yanında olamıyorum. Kime yazıyorum? Neden yazıyorum? Kim okuyacak? Kim beni teselli edecek? Yaşamaya nasıl devam edeceğim, Wilfrid, canım Wilfrid'im, üçümüzün birlikte olmasını çok isterdim ama üzgün olmak istemiyorum...

ORTA YAŞLI BABA

...bugün iki yaşındasın ve annenle ilgili güzel bir hatıran olmasını istiyorum, o yüzden, ikinci yaş günün için, sana sahip olduğum en güzel hatıramı hediye edeceğim çünkü sana verebilecek daha güzel bir şeyim yok. Bir plajdaydık, yağmur yağıyordu.

Plaj. Genç baba ve anne, peşlerinde, ellerinde şemsiyelerle Marie ve François.

WILFRID

Bu siz misiniz?

BABA

Biziz.

WILFRID

Ne güzelsiniz!

MARIE TEYZE

Jeanne, geri dönün! Hava bozuyor!

JEANNE

Bozsun.

FRANÇOIS DAYI

Fırtına çıkacak.

BABA

Çıkarsa çıksın.

GENÇ BABA

Çıkarsa çıksın.

MARIE TEYZE

Hasta olmak istiyorsanız kendiniz bilirsiniz! Biz dönüyoruz!

Marie ve François giderler.

JEANNE

İsmail, yeni doğmuş gibi hissediyorum. Yani demek istediğim, senin burada, yanımda olduğunun farkına vardıkça, var olduğumun farkına daha fazla varıyorum.

GENÇ BABA

Ben de senin gibi hissediyorum. Çünkü sen ve ben, ben ve sen, yüzündeki yağmur, yüzümdeki yağmur gibiyiz.

Öpüşme.

WILFRID

Nasıl oluyor ~~da~~ burada doğmuş oluyorum?

BABA

Öğreneceksin. Aç oku, göreceksin.

WILFRID

Öğrenmek istediğimden artık emin eğilim.

BABA

Kim öğrenmek isteyecek o zaman? Bir kadınla bir adam birbirini sevmiş, kadın ölmüş, adam çıldırmış. Kimin umurunda olur ki?

WILFRID

Sonunda kahramanın öldüğü bir hikâyeyi dinleyesi pek gelmiyor insanın.

12. Bombardıman

Wilfrid zarflardan birini açar. Bir bomba patlar.

WILFRID

Savaş sırasında, sekiz katlı bir binanın altıncı katında oturuyorduk.

BABA

Yedinci katta Marie teyzen, üçüncü katta Émile daym, öbür katlarda da yer altındaki sığınakta buluşa buluşa sonunda akraba olup çıktığımız komşular oturuyordu.

JEANNE

Merhaba Lucie, ben Jeanne / Bugün bombardıman yok burada, sizin orası nasıl? / Doktora görünmeye gittim / Bebeği aldırمام gerekiyormuş.

Bomba.

JEANNE

Hayır, sıradan bir bombardıman.

Bomba.

JEANNE

Bebeği aldırمام gerekiyormuş çünkü çok zayıfmışım / Çünkü çok zayıfmışım.

Bomba.

JEANNE

Sığınağa iniyoruz! Seni sonra ararım.

Bomba.

Wilfrid başka bir zarf açar.

ORTA YAŞLI BABA

Sevgili Wilfrid,

Bir kafede oturdum ve sana yazıyorum. Bugün onuncu yaş günün. Annen öleli on yıl oluyor. Dün gemiyle buraya geldim, çölden ve güneşten başka bir şey olmayan bir ülke. Tandığım birisi bir binada boyacı olarak iş verecek bana. Anneni düşünüyorum. Savaşın içinde geçirdiğimiz o mutlu günleri düşünüyorum. Hayatta olan

anneni. Gökten bomba yağıyor, biz sığınakta komşularla kâğıt oynuyoruz. Sen daha karnındasın. Ona bakıyorum ve seni düşünüyorum, bütün o dehşetin ortasında içimi sıcacık tutuyorsun. Bombalar yok oluyor, yalnızca onun gülüşü ve karnındaki sen ve her şeye rağmen hayat, her zaman her şeye rağmen!

WILFRID

Bana yıllar boyunca birini bile göndermediğin mektuplar mı yazdın?

BABA

Evet.

WILFRID

Neden?... Neden yazıyordun peki?

BABA

Bilmiyorum. Her seferinde bu defa göndereceğim diyordum, sonra ceketin cebinde kalıyordu yine.

WILFRID

Nerede olduğunu hiçbir zaman bilmedim, bunun farkında mısın? Neden bana hiçbir şey söylemedin?

BABA

Ne söyleyebilirdim?

WILFRID

Neden geri dönüp, beni de yanında götürmedin?

BABA

Wilfrid...

WILFRID

Bilsem ſeninle o kadar gurur duyardım ki. Sana o kadar arka çıkardım ki. Nerede olduğunu soranlara senin okyanuslara açılmış bir ſair olduğunu ſöylordim, bana dñnyanın dört bir yanından annemi ne kadar sevdiğini anlatan mektuplar gönderen bir seyyah olduğunu ſöylordim.

BABA

Bütün o mektuplar o kadar kederliydi ki Wilfrid, sana neden gönderecektim ki?

WILFRID

Senin için ne anlama geldiğimi öğrenmem için. Kimdim ben senin için? Bir oğul mu, bir yabancı mı? Bütün çocukluğum boyunca senin hakkında bir sürü saçmalık anlatan teyzelerimin eline bırakıp gittiğin yabancı bir oğul mu?

BABA

Wilfrid!

WILFRID

Kimdim senin için??

BABA

Sana bu mektupların anlattıklarından fazlasını anlatamam.

WILFRID

Bunun üzerine bütün mektupları açtım, bütün hepsini, teker teker, cevabı bulmak için, anlamak için! Bütün hayatım mektuplardan çıkıyordu açtıkça, o güne kadar

sahip olduğum her şey, hatıralarım, hayalgücüm, her şey kayıp gidiyordu elimden, buharlaşıyordu. O anda birden, derinlerde bir yerde, artık olduğum ben olmadığımı hissettim, bu evrende başka bir Wilfrid daha vardı ve o Wilfrid'i neredeyse gözümle görebiliyor, ona dokunabiliyordum. Babamın bana yazmış olduğu bütün bu mektuplar, aslında bugüne dek hiç var olmamış olduğumu kanıtlıyorlardı, çünkü bana gönderilmemişti ki bu mektuplar, başka bir bana, bana çok benzeyen, benim yaşımda, adı tıpkı benim gibi Wilfrid olan ve bakın şu kaderin işine ki benim bedenimde yaşayan bambaşka birine gönderilmişti. Bütün geceyi bu mektupları okuyarak geçirdim; çoğu memleketten bahsediyordu, ailemin ülkesinden, çocukluktan, hep denizden, sık sık denizden, denizden ve annemden. Bazen ölümden, sık sık aşktan... çok aşktan.

Wilfrid başka bir mektup açar.

13. Aşk

JEANNE
İsmail.

ORTA YAŞLI BABA
Jeanne.

JEANNE
Ölüme aldırma, sana bir oğul verecek o.

ORTA YAŞLI BABA
Ama sen yoksun artık.

BABA

Sen yoksun artık.

JEANNE

Oğlunu terk etme İsmail.

BABA

Ona yazıyorum!

JEANNE

Göndermediğin mektuplar.

ORTA YAŞLI BABA

Ona bakamam. Ona bakarsam seni görürüm.

GENÇ BABA

Jeanne!

JEANNE

İsmail!

BABA

Söyle Jeanne.

ORTA YAŞLI BABA

Söyle Jeanne.

JEANNE

Bak bu sensin plajda koşan! Yanıma geliyorsun.

GENÇ BABA

Jeanne, buraya, denizden esen rüzgârın koynuna seni görmek için, benimle evlenmeni istemek için geldim.

Seni seviyorum, hiçbir şey söyleme! Deliyim ben baksana, buradayım, yanıdayım, karşımızda deniz, sana aşkı-mı sunuyorum, sana arkadaşlığımı sunuyorum, aşkdaş olalım seninle diyorum. Cevap verme, bir şey söyleme.

JEANNE

Bak İsmail, bize bak, her şeyi yapmak istediğimiz, mutlu olmak istediğimiz zamanlar bunlar, mutluluk neredeyse avucumuzda! Peki görebilseydin geleceği, bilebilseydin olacakları, savaşı, acıları, ölümü, yine sever miydin beni sevdiğin gibi?

BABA

Unut Jeanne. Kollarıma dön, burada kal ve geleceği unut.

14. Yalnızlık

WILFRID

Seni ölü bulduklarında o bankta oturmuş ne yapıyordun?

BABA

Günün doğmasını bekliyordum.

WILFRID

Neden beni aramadın? Neden gelip kapımı çalmadın?

BABA

Evde yoktun. Seni bekledim, sonra gece yarısına doğru bir kızla birlikte geldiğini gördüm. Seni rahatsız etmek istemedim. Halden anlarız neticede.

WILFRID

Hangi halden?

BABA

Bilirim yani demek istiyorum gece vakti bir kızla birlikte eve dönmenin ne demek olduğunu. Öldüysek aptal olmadık herhalde.

WILFRID

O zaman öldüğün sırada benim ne yaptığımı biliyordun...

BABA

İnsanın ölürken pek bir şeyden haberi olmuyor Wilfrid. Sen hiç gelgite yakalanmış bir köpek gördün mü? İnsan ölürken o köpeğe dönüşüyor işte, şaşkın şaşkın bakıyorsun etrafa, denizin ortasında, bir başına, dev bir dalgaya kapılmış sürükleniyorsun açıklara doğru. Açıklar o kadar korkunç ki, ufuk bile kayboluyor, yaşadığına kanıt olsun diye, gitmeden önce geriye bir iz kalsın diye işeyip, sıçıyorsun anca, çünkü artık elinden başka şey gelmiyor, işemekten ve sıçmaktan başka bir şey yapamıyorsun.

WILFRID

Pıhtı yüzünden damarın tıkanmış, morgda o yüzden öldüğünü söylediler.

BABA

Neyse ne, çok da dertti bana şimdi.

Wilfrid bir zarf açar.

15. Anne ve oğul

JEANNE

Wilfrid... babanın mezarını arıyorum.

WILFRID

Anne!

JEANNE

Mezarı bulamıyorum bir türlü. Oysa buralarda olduğuna eminim. Ne güzel esiyor deniz havası. Doğduğu topraklara gömüldüğü için mutludur baban.

WILFRID

Sen bir de ona sor! Hiç mutlu değil, üstelik halen yaşayanların arasında ve ben ne yapacağımı bilmiyorum! Babasını gömmeye nereden başlar insan?

JEANNE

Wilfrid, senin baban bir sürü çobanı.

WILFRID

Ne???

JEANNE

Senin baban bir sürü çobanı.

Wilfrid uyanır.

WILFRID

Elimde mektup, okurken uyuyakalmıştım. Mektuba babamla annemin bir fotoğrafı iliştilmişti, deniz kenarından bir fotoğraf, memleketten. Uyandığımda kafamın

içinde şu cümle dönüp duruyordu: “Senin baban bir sürü çobanı”. Bütün mektupları açmıştım. Gün aydınlanmıştı. Artık bir yetimdim ve anlamaya mecbur olduğum tek şey, hayatta bazı yaşananların sonsuza kadar kilitli kalacak olduğu gerçeği idi. Cenaze salonuna döndüm. Kimse yoktu. Onu bulduklarında üzerinde olan ceketi giydirdim. İç cebinde, bana yazdığı bir mektup daha buldum. Son mektup.

Wilfrid zarfı açar.

16. Acı ve doğum

BABA

Wilfrid, kaç yaşındasın? Hiç hatırlamıyorum... Belleğim bir orman. İçinde yalnızca annen dolaşıyor. Beynimin içinde gezinip duruyor ve sürekli hatıraları canlandırıyor. Kafam ölen annenin adımları altında ezilen ölü yapraklarla dolu. Unuttuklarımla beynimdeki gıcırta arasındayol alan bir seyyah oldum çıktım. Ölüm nasıl olur da hayat verebilir? Belleğim ağaçları kesilen bir orman. Unutuyorum.

Jeanne cıgılık atar.

ÜÇ BABA BİRDEN

Jeanne!

JEANNE

Hissediyorum onu karnımda, hissediyorum.

GENÇ BABA
Kurtarın onu!

DOKTOR
Çocuktan vazgeçmemiz gerekiyor.

GENÇ BABA
Çocuktan vazgeçin.

JEANNE
Hayır! Çocuğu kurtarın, çocuğu kurtarın!

GENÇ BABA
Haydi doktor!

JEANNE
İsmail, bana söz verdin.

GENÇ BABA
Unutun çocuğu!

JEANNE
Hayır! İsmail, bana söz verdin, bana söz verdin...

GENÇ BABA
Jeanne!

JEANNE
O yaşayacak, ben değil...

GENÇ BABA
Evet, söz verdim, söz verdim, ama olmaz!

JEANNE

Senin için, benim için, ikimiz olacak o, biz olacak, onsuz hayat olmaz, hiç bir şey olmaz, bana söz verdin İsmail, bana söz verdin...

GENÇ BABA

Jeanne!

DOKTOR

Karar verin yoksa ikisini de kaybedeceğiz!

GENÇ BABA

Bilmiyorum.

JEANNE

İsmail, beni düşün... Beni düşün, kendini düşünme! Acını unut, kederini unut! Güçlü ol İsmail, güçlü ol!

DOKTOR

Söyleyin haydi!

GENÇ BABA

Çocuk, çocuk!

Wilfrid'in doğumu.

JEANNE

Hayat, hayat çıktı içimden!

GENÇ BABA

Jeanne.

JEANNE

Hayat doğdu! Hayat ne kadar da güzelmış.

Jeanne ölür.

BABA

Doğru mu yaptım Wilfrid? Bu soru hiç peşimi bırakmadı. O kadar hızlıydı ki, hangi trene, hangi uçağa bindiysem olmadı, bir türlü kaçamadım; dünyanın öbür ucunda, en karanlık şehirlerin en karanlık sokaklarında bile izimi buldu, nereye gitsem beni yakaladı. Bütün bunların gerçekten yaşanmış olup olmadığını artık bilmiyorum ama işte sen buradasın, burada oluşun, hayatımın bir düştten ibaret olmadığını, bundan uzun zaman önce, bembeyaz bir örtüye dökülen şarap gibi, yaptığım bir hareketle yaşamımı lekelediğimi hatırlatıyor. Doğru mu yaptım? Annenin ailesi bir katil olduğumu söylüyor. Belki de haklılardır. Ne olursa olsun Wilfrid, doğduğum topraklarda mutlu oldum. Doğduğum topraklarda anneni sevdim ve şu sahip olduğum hayat, senin sayende, annen sayesinde tamamen boşa harcanmamış olacak.

17. Talep

Wilfrid ve yargıç.

WILFRID

Talebim oldukça basit Sayın Yargıç. Babamın cenazesinin başka bir ülkede defnedilmesi için izin istiyorum. Babamın bir devlet başkanı ya da önemli bir şahsiyet olmadığını farkındayım tabii fakat bu sayede ölümlerle yaşayanların barışmasını sağlayabileceğime inanıyorum.

Elbette acı çekmek yaşayanlara mahsustur ama ölüleri de görmezden gelmemek gerekir. Hem ölülerin ömrü sonsuzdur malumunuz, o yüzden huzura kavuşmalarına yardım etmek düşer yaşayanlara. Babam burada yaşamadı, onun aşkı orada, mutluluğu orada. Her şeyi hazırladım. Babamın doğduğu ülkeye gideceğim, dağların tepesindeki, hayata gözünü açtığı köye kadar gideceğim ve ruhunu huzura kavuşturacak bir yer bulacağım ona. Hemen bu akşam yola çıkabilirim, yalnızca izniniz gerekiyor. İşte. Size her şeyi anlattım.

Film ekibi girer.

YÖNETMEN

Wilfrid, farkında değilsin ama yoldan ayrılmak üzeresin, dosdoğru uçuruma gidiyorsun!

WILFRID

Geliyor musun baba?

BABA

Nereye gidiyoruz?

WILFRID

Seni ülkeneye götüreceğim.

Wilfrid, yargıcın yanından ayrılır.

Orası

18. Gecenin karanlığında okuyan kör

Gece. Uzaklardan şarkı söyleyen bir kadının sesi.

WAZÂÂN

“Söyle şarkını Tanrıça, haykır Peleus oğlu Akhilleus’un lanetli öfkesini, o öfke ki Akahlara bin bir acıya mal oldu, o öfke ki nice yiğidin şanlı ruhunu Hades’in krallığına, ölüler diyarına gönderdi, geride kalan bedenleri aç köpeklerle, kem kuşlara yem oldu... söyle şarkını Tanrıça, ses ol yaşlı Priamos’un kederine, bak diz çökmüş Peleus oğlu Akhilleus’un ayaklarında, yalvarıyor ona oğlu Hektor’un cesedini geri vermesi için!”

Ses bağırır: “Yolların kesiştiği yerde, belki de rastlayacaksınız ötekine!”

WAZÂÂN

Ve ben, gecenin karanlığında okuyan kör! “Babanı hatırla Tanrılara denk Akhilleus ve ağıtımın kulak ver. Bir oğlum vardı benim, bizleri ve şehrimizi korurdu, sen dün onu öldürdün. Hektor’du adı. Akahların barçalarıyla onun için geldim, oğlumun cesedini istiyorum senden. Tanrılara saygı göster Akhilleus ve bana merhamet

et ve babanı hatırla.” Nedir o, gelen var! Yürüyenin adımlarını duyuyorum... Yürüyende bir tuhaflık var, adımları kırılğan, ürkek, köyün çeşmesini geçti, dağa tırmandığını duyuyorum. Yalpalıyor! Mutlu değil! Simone’un adımları değil bunlar! Bir ziyaretçi... ya da yolunu kaybetmiş bir seyyah... Yaklaşıyor.

Wilfrid ve peşinden babası girerler.

BABA

Müzik buradan geliyordu.

WILFRID

Biliyorum buradan geldiğini ama hiçbir şey yok işte! Nerede olduğumuzu bile bilmiyorum, görünmüyor ki bir şey karanlıktan, hangi ayının götüne girdiysek artık, ayrıca çok yoruldum, o yüzden şimdi ne yapacaksın biliyor musun baba?

BABA

Ne yapacakmışım?

WILFRID

Ölü taklidi yapacaksın.

BABA

Yerimde olsaydın anlardın halimi.

WILFRID

Anlaması gereken ben değilim, sensin. Ölü olan sensin, umurunda değil tabii hiçbir şey, siktir et ne olacak, bir yerin ağrımiyor ki, ama benim ayaklarım ağrıyor, bacaklarım ağrıyor ve başım ağrıyor!

WAZÂÂN
Kimsin sen?

WILFRID
Ah! Tanrı aşkına! Sizi görmedim!

WAZÂÂN
Oysa benim kör olan.

WILFRID
Doğrudur, doğrudur da görmedim işte sizi. Çok karanlık burası.

WAZÂÂN
Kimsin sen?

WILFRID
Adım Wilfrid.

WAZÂÂN
Hangi köyden geliyorsun?

WILFRID
Bir köyden değil, uzaklardan geliyorum. Okyanusu aştım.

WAZÂÂN
Seni buraya getiren nedir?

WILFRID
Karışık bir mesele, anlaşılması güç gelebilir.

WAZÂÂN

Güç görünen bir olmayabilir görenlerle körlere. Ne istiyorsun Wilfrid? Merakımı bağışla ama buralarda yabancılarla rastlanmaz.

WILFRID

Ben yabancıyım ama babam bu köydendir. Adı İsmail.

WAZÂÂN

Anlat.

WILFRID

Nereden başlasam...

WAZÂÂN

Mesele de budur ya.

WILFRID

Adınız ne?

WAZÂÂN

Wazâân'dır adım.

WILFRID

İsmail diye birini hatırlamıyor musunuz?

WAZÂÂN

İsmail?... Hayır.

WILFRID

Peki Jeanne, evli olduğu kadın.

BABA

Fotoğrafı gösterece!

WILFRID

Adam kör baba!

WAZÂÂN

Köyden bir kız mı?

WILFRID

Deniz tarafından gelmiş ama bir süre burada yaşamışlar.

WAZÂÂN

Olabilir.

WILFRID

Güzeldi.

WAZÂÂN

Şüphelidir o söylediğin. Dokunduğumu görür benim gözlerim.

WILFRID

Ülke istilaya uğradığı gün kaçmışlar.

WAZÂÂN

Çok insan kaçtı o gün.

WILFRID

Evet ama onlar uzağa kaçtı, ülkenin öbür ucuna, hatta oradan da uzağa, uzaktaki ülkelere!... Birlikte sahile doğru yürürlermiş!

WAZÂÂN

Bir adam ve bir kadın... o kadar uzun zaman oldu ki...

BABA

Hatırlıyor!

WAZÂÂN

Her cumartesi en güzel kıyafetlerini giyer, denize doğru yürürdüler.

WILFRID

Hatırlıyor musunuz?

WAZÂÂN

İsmail ve Jeanne! Sen, sen onların oğlusun, karnında taşıdığı.

WILFRID

Titriyorsunuz!

WAZÂÂN

Uzaklardan bir yıldız birkaç santimetre yanımıza yanaştı! Hayatımızın değişeceğini söylüyor! Ne yapmaya geldin buraya İsmail'in oğlu?

WILFRID

Babam üç gün önce öldü. Onu doğduğu topraklara gömmek ve yaşamla barıştırmak için geldim.

WAZÂÂN

Sırtına ağır bir yük yüklemiştin! Korkarım daha da ağırlaşacak. Beş gün önce genç bir adam öldü, adı Saîd'di. Bedenini gömmek için bir ölünün tabutunu açıp, ölüyü ölüyle gömmek zorunda kaldılar.

WILFRID

Neden?

WAZÂÂN

Yer kalmadı.

Ses bağıırır: “Yolların kesiştiğı yerde, belki de rastlayacaksın ötekine!”

WILFRID

Bu ne?

WAZÂÂN

Beş günden beri haykıran Simone! Avazı çıktığı kadar bağıırarak şarkı söyleyen, bütün köylüleri çileden çıkaran Simone. Tuhaf bir ülkeye geldin Wilfrid, hoyrattır buranın insanları, hiçbir şey duymak istemezler, ne müzik, ne şarkı, ne bir ses, yaşıdır buranın yaşlıları ve sessizlik isterler ama Simone beş gündür bağıırıyor avaz avaz, haykırıyor her gece çünkü Simone gemileri yakmış, çünkü Simone cılız, Simone çirkin, Simone yalnız, Simone öfkeli ve öyle bir bağıırıyor ki çatlatacak toprak altındaki kemikleri.

Uzaklardan bir çığlık duyulur: “Yolların kesiştiğı yerde, belki de rastlayacaksın ötekine!”

WAZÂÂN

Ve bağıırıyor işte! Ve köylüler öfkeli! Geliyorlar hışımla. Göreceksin, tuhaf mahlûklardır. Ama suçu onlarda arama, savaşta çok acı çektiler.

19. Köylüler

Ses bağıırır: “Buradayım ben, yok mu sesime ses verecek?”

Bir grup köylü gelir.

FARID

Wazâân! Kimse uyuyamıyor.

WAZÂÂN

Said öldü! Kime nasip olur uyku!

JOSEPH

Said oğlumdur! Oğlumun yasını tutmak istiyorum!

WAZÂÂN

Said Simone’u seviyordu ve Simone Said’i seviyordu.
Said neden öldü? Hâlâ duymak istemiyorsunuz.

Ses uzaklardan şarkı söyler.

WAZÂÂN

Sesine kulak verin, anlayacaksınız Simone’u.

ANKIA

Deli kız!

WAZÂÂN

Öfkesinden delirdi, doğru!

JOSEPH

Wazâân, ölümler mezarlarından çıkmak için sessizlik isterler.

WAZÂÂN

Doğrudur.

JOSEPH

O kız susmazsa Hamlal oğlunun mezarını açmayacak, ben ne yaparım o zaman?

WAZÂÂN

Eski yasalar, sana bunu söyleten, bu topraklarda büyüyen acılara sebep olan eski yasalar. Ama haklısın, yasalar bizim yasalarımızdır ve onlara saygı göstermemiz gerekir! Derim ki o yüzden, gelin eskiler eski yasalara saygı gösterebilir, Simone da gençliğine.

ISSAM

Onun hiçbir şeye saygısı yok. Teselli istemeyeni teselli etmenin peşinde.

WAZÂÂN

Saîd'i kaybeden Simone'u kim teselli edecek?

FARID

Geri dönüyor!

Simone gelir.

20. Simone

SIMONE

Dün gece yağmur yağdı.

Simone şarkı söyler.

ISSAM

Kes şarkı söylemeyi!

SIMONE

Kim olduğunuzu bilmiyorum, ben siz değilim. Sizin için şarkı söylemiyorum, sizin için asla söylemem! Siz yaşlısınız, çirkinsiniz! Ben siz değilim!

ISSAM

Neyin peşindesin? Ölülere tekrar yaşam vermenin mi? Bitti! Her şey bitti!

SIMONE

Oysa daha dün gibi kulaklarımda sözleriniz, sizdiniz beni inandıran savaşın kötü bir şey olduğuna, günün birinde yok olup gideceğine, küllerinden barışın doğacağına. İşte geldi o gün, savaş sona erdi. Ama siz bana hâlâ şarkı söyleme diyorsunuz, konuşma diyorsunuz, hayal kurma diyorsunuz. Bana sus diyorsunuz, sus Simone, sus!

WAZÂÂN HARIÇ HERKES

Sus!

SIMONE

Sizler sesinizi kesene kadar ben şarkı söylemeye devam edeceğim. Asıl siz SUSUN! Benim sesimi dinleyin! Bu yaşayanlara ölüleri hatırlatan sestir.

Simone şarkı söyler.

FARID

Saîd öldü, sen hâlâ şarkı mı söylüyorsun?

SIMONE

Şarkı söylüyorum evet! Haykırıyorum! Söyleyin, kim dedi Saïd'e: "Saïd, Simone gibi bir kızı seviyor olamazsın" diye? Kim dedi bunu? Kim dedi ona: "Saïd, çok mu seviyorsun onu?" diye. O ne demek olduğunu bile bilmiyordu ki "çok sevmenin", ne demek olduğunu bile bilmiyordu ki "benden uzakta olmanın"! Ve dedi ki Saïd: "Onu o kadar çok seviyorum ki mayın tarlasını koşarak geçerim" ve koşmaya başladı delirmiş gibi. "Saïd!" diye bağırdım arkasından ama o koşuyordu, deli gibi koşuyordu! Gözlerimi kapamak istiyordum ama açık tuttum onun yanında kalabilmek için sonuna kadar, en sonuna kadar! Koştı Saïd, mayın tarlasının ortasına kadar koştu ve patladı orada, ateşler sardı her yeri, alevler ve kan, hayatın zalim suratına böyle tükürdü Saïd!

Simone şarkı söyler.

FARID

Şarkı söylemeyi kes!

SIMONE

Bırakın beni! Bırakın beni!

Issam, Simone'a tokat atar.

WAZÂÂN

Yeter! Evlerinize dönün!

21. Karşılaşma

SIMONE

Wazâân, kimse kalmadı geriye, kimse kalmadı! Yalnızca ağaçlar!

WAZÂÂN

Vadinin aşağısındaki köylerde, kendin gibi delilere rastlayacaksın.

SIMONE

Hayır! Aylardır bir sürü çağrı yolladım, koca bir ağ ördüm. Aşağı köylere kadar inen kara ırmağın sularına bir sürü şişe bıraktım. Ama elim boş kaldı. Kimse yanıt vermedi.

WAZÂÂN

Sen mucize peşindesin Simone.

SIMONE

Hepimizin ihtiyacı var mucizeye. Ama siz yaşlılar, payınıza düşeni aldınız mucizeden, savaştan önce gördünüz bu ülkeyi, bense bombaların arasında doğdum, yine de eminim ki hayat bundan ibaret değil, hayat başka bir şey olmalı bombalardan.

WAZÂÂN

Bugün çağrı yolladın mı?

SIMONE

Üç şişe bıraktım ırmağa. Dört kere bağırdım.

WAZÂÂN

Kayalığa dön Simone ve Wilfrid'in geri döndüğünü haykır, İsmail'in öldüğünü haykır, İsmail'in bir mezara hakkı olduğunu haykır. Simone, beklediğin yanıt geldi ama sen onu duymuyorsun, görmüyorsun çünkü hiç ummadığın yönden doğdu umudun ışığı. Simone, bu Wilfrid, Wilfrid, bu Simone. Siz ikiniz birbiriniz kadar delisiniz.

SIMONE

Geliyor musun? Gidip herkesi uyandıralım.

WAZÂÂN

Öyle güçlü bağır ki herkes duysun. Mucizenin geldiğini haykır ve sonra gelip bana anlatın.

Wilfrid babasının cesedini alır ve Simone'un peşinden gider.

22. Gizli direniş

Wilfrid ve Simone babayı taşırlar.

BABA

Wilfrid, başını şişirmek istemiyorum ama gidip ısınabileceğim başka bir yerim yok. İzin ver hayatın evim olsun, hiç olmazsa şu ölüm fikrine alışana kadar. İnan bana sudan çıkmış balığa dönmüş haldeyim: Ölüyüm ve buna gerçekten inanamıyorum.

Bedeni yere bırakırlar.

SIMONE

Bağır benimle: “Wilfrid geldi! “İsmail öldü!” “Buradayım!” “Buradayım!” “Buradayım!” “Mucize geldi.”

Bağırırlar.

WILFRID

Bak! Oraya!

SIMONE

Orası aşağıdaki köy.

WILFRID

Bir ışık.

SIMONE

Birkaç gündür yanıyor.

WILFRID

Söndü.

SIMONE

Hep sönüyor.

WILFRID

Yarın gidip baksana.

SIMONE

Yarın babanın cesediyle ilgilenmemiz lazım. Eğer ışık benim için yanıyorsa, sonraki geceler de yanacaktır.

WILFRID

Cesedi burada mı bırakacağız?

SIMONE

Mezarlığa götüreceğiz. Saïd'in gömülmesini bekleyelim, sonra onlarla konuşuruz. Onlara kim olduğunu anlattırım.

23. Mezarlık

Köylüler Wilfrid ve Simone'un etrafında toplanmıştır.

ISSAM

Sormadan etmeden kalktın, buraya adam gömmeye geldin demek?

ANKIA

Bak! Mezarlık dolu. Hiç yer yok!

SIMONE

Kesin şunu! Kimse beni yer olmadığına inandıramaz, bir tarlanın kenarında, boş bir arazinin bir köşesinde bir yer vardır mutlaka!

ISSAM

Oralar köyün insanlarına ayrıldı, yabancılara değil!

SIMONE

O bir yabancı değil! Burada doğdu. Onu tanıdınız!

ISSAM

Ülkeden kaçtı. Nereye kaçtıysa oraya gömsünler.

SIMONE

Ölülere kucak açmamaya hakkınız yok!

JOSEPH

Gidin Hakim'i görün. O zengindir, büyük toprağa sa-
hiptir. Eğer paran varsa, hiçbir isteğini geri çevirmez!

Köylüler gider.

WILFRID

Kim bu Hakim?

SIMONE

Eski bir milis lideri. Sevmem o adamı. Ama senin başka
 aren yok. Buralarda çok kuvvetlidir. Köylüleri kabul
etmek zorunda bırakabilir.

WILFRID

Nerede bulabilirim onu?

SIMONE

Seni ona götürürüm. Günbatımında yola çıkarız. Orada
olacaktır.

Wilfrid ve Simone yola çıkarlar.

SIMONE

İ te geldik. Bak, masadalar.

24. Yemek

Masada oturan toprak ağaları. Yemek yemektedirler.

JAMIL

Efendim, ziyaret ileriniz var.

HAKİM

Oo bizim şarkıcı kız gelmiş! Nereden esti de buyurdular acaba! Bu beyefendi kim oluyor?

SIMONE

Wilfrid. Bir arkadaş.

HAKİM

Bir arkadaş! Jamil, gençler için iki sandalye getir!

JAMIL

Peki Efendim.

HAKİM

Nerede kalmıştım?

HAKİM'İN KARISI

Başında.

HASAN

Başında, başında.

HAKİM

Hah doğru, başımda! Başımı soktum karının içine, dayadım dibine, git gel git gel taşaklar çat çat vuruyor kaltağın götüne! (*Masadan kahkaha yükselir.*) Bu arada vakit dolmuş haberim yok, iki saattir domuz gibi sikiyormuşum karıyı meğer, sikimde mi ama, değil, parasıyla değil mi lan, eh para kimde, bende, o zaman da bende, şimdi de bende, dedim ki buna "Devam yavrum, devam, paraysa para, kralı var, sikerler gerisini!" Of of nasıl sikerler hem de, yapıştım iyice bunun kalçaya, tak tak tak dayıyorum götüne, alet makine gibi gidiyor geli-

yor, şişti de şişti, şişti de şişti, en son bir patladım bunun götüne var ya, petrol gibi fişkırđı karının içine!

HASAN

Muhteşem bir hikaye! Enfes.

HAKİM

Jamil, bir şişe daha. Anlatın bakalım gençler, sizde nasıl dönüyor işler? Tersten düzden? Önden arkadan?

SIMONE

Biz yarın gelem Beyefendi, kutlamanız bitince.

HAKİM

Olmaz öyle şey! Burada kalacaksın ve bizler için bir kuple mırıldanacaksın.

SIMONE

Buraya şarkı söylemeye gelmedim!

HAKİM

Oturun oturduğunuz yerde! Ziyaretinizi neye borçlu olduğumuzu söyleyin.

SIMONE

Wilfrid'in babası öldü. Adı İsmail'di, tanımış olabilirsiniz, uzun zaman önce köyde yaşarmış. Bize yardım edebileceğinizi söylediler!

HAKİM

Kim söyledi bunu?

SIMONE
Köylüler.

HAKİM
Bunların da götten sallamakta üzerlerine yok!

HAKİM'İN KARISI
Sorma sorma, hele bir gün...

HAKİM
Kes canım, sen kes, soran olmadı sana, tut çeneni! Siz de benden bir mezar yeri satın almaya geldiniz.

WILFRID
Bu evet mi demek, hayır mı?

HAKİM
Delikanlının acelesi var anlaşılan... (*Masadan kahkaha yükselir.*) Evet demek! Hem de bedava!

HAKİM'İN KARISI
Nasıl yani bedava?

HAKİM
Sen açmasana canım ağzını, tutsana şu çeneni... Ama önce bahçeme neyi gömeceğimi öğrenmek istiyorum! Şu cesedi bir görelim bakalım.

WILFRID
Tamam lüzum yok, biz başka bir çaresine bakınız.

HAKİM
Bak şuna bak, köyde millet ölülerini gömecek yer kapmak için birbirini gırtlaklıyor, beyfendi çaresine baka-

rız diyor! Daha bu sabah bir çocuğu başka bir çocuğun yanına gömdüler! Korkunç, resmen korkunç! Benim senden tek istediğim cesedi görmek, o kadar! Paranda gözümüz yok. (*Masadan kahkaha yükselir.*) Nerede?

WILFRID

Dışarıda!

HAKİM

Kapımın önünde bir ceset mi yatıyor? Vay anasını! Gidin getirin... Jamil, yardım et şunlara.

Ceset Hakim'in önüne getirilir.

WILFRID, SIMONE ve JAMIL HARIÇ HERKES

Leş gibi kokuyor bu!

HAKİM

Şunun güzelliğine bak! Haydi bu evi şereflendirelim: Ölüyle dans edelim!

SIMONE

Sarhoşsunuz! Ne yaptığınızı bilmiyorsunuz!

HAKİM

Dans edin dostlarım dans edin! Şuna da içirin bakayım güzelce! Adam daha ne yapsın hak etmek için!

Ölüyle dans ederler.

HAKİM

Bu bana korkunç bir şekilde can veren bir arkadaşımın hikâyesini hatırlattı. Sekiz yaşındaki küçük kıızıyla bir-

likte düşmana esir düştü bu arkadaşım, adamlar bunu önce çırlıçıplak soydular, sonra göt deliğini güzelce bir yağlayıp, uzun bir tahtanın üzerine oturtttular. Yavaşça götten sikmeye başladılar bunu, ama o kadar yavaş ki, engel olmaya çalışmasına rağmen siki kalktı adamın, resmen tahrik oldu lan... (Güler.) Sonra kızı tutup kaldırdılar, bacaklarını iyice ayırıp, babasının sikinin üzerine oturtttular! Kız bastı tabii çığlığı, nasıl bağılıyor deli gibi, kızı bağılıyor, babası götünde sopa, inip çıkıyor, inip çıkıyor, tam rezillik! Neyse sonunda askerlerden biri insafa geldi de, tam adam kızının götüne boşalacağı sırada kafalarına birer kurşun sıktı.

WILFRID

Yeter!!!

Wilfrid bağıırır. Şövalye Guiromelan ortaya çıkar. Hakim'in kafasını uçurur.

Wilfrid ve Simone cesedi alır ve kaçarlar.

WILFRID

Biz hangi cehennemdeydik Simone, söyle hangi cehennemdeydik? Birilerini gebertmek istiyorum! Birilerini acilen gebertmem lazım!

BABA

Sakin ol Wilfrid!

WILFRID

Sakin kimse bana sakın ol falan demesin tamam mı? Sakin makin olamam! Hiç sakın makin olamam, ayrıca sakın olmam için bir sebep de yok! Bana bir kere daha

sakin ol dersen baba, seni tekrar öldürürüm. Sakin olmak istemiyorum, katiyen sakın olmak istemiyorum, ne istiyorum biliyor musunuz... ne istiyorum... ne istediğimi bilmiyorum. Delireceğim, sikeyim böyle işi, delireceğim! Ne yapacağız Simone?

Wazâân'ın yanında.

WAZÂÂN

Yıldızın sesini dinle, insafız yıldızının sana söylediklerine kulak ver.

WILFRID

Ne söylüyor?

WAZÂÂN

Daima ilerle, inancını yitirdiğin anda bile durma. Amaçsız kaldığın anda bile ilerle, aklın ayaklarına dur dese, bedenine zincir vursa bile ilerle, attığın her adımın beyhude olduğunu anlasan bile ilerle. Bütün gururunu yitirsen, ümit edebilmeyi unutsan bile ilerle. İlerle. Ben geceyi hiç görmedim ama karanlık olduğunu söylerler. O yüzden gidin, ikiniz de gidin, gün doğmadan evvel yola çıkın. Sabah olunca diyeceğim ki onlara şarkı söyleyen kız gitti, diyeceğim ki onlara atalarının toprağına dönen genç adam gitti. Onları lanetleyeceğim, diyeceğim ki onlara: Kulak verin öfkesine gençliğin, o öfkenin dalgalarına kapılacak, yenilmişlere yenileceksiniz. Gençliğin öfkesi büyüktür sizlere. Gençlik terk ediyor bu toprakları ve onunla birlikte güneş de. Simone, Wilfrid, alın cesedi yanınıza ve gün doğmadan yola çıkın; gün doğunca, köyün üzerine lanetin çöktüğünü söyleyeceğim onlara.

SIMONE

Wazâân, sözcüklerimin ifade etmekte aciz kalacağı dostluğumu, sana bu şarkıyla anlatacağım.

Şarkı söyler.

WILFRID

Simone, aşağı köydeki ışık yine yandı, sonra yine söndü.

SIMONE

Şafakta yolların kesiştiği yerde olacağız. Belki ışık da orada olur.

Giderler.

Öteki

25. Yolların kesiştiği yer

Şafak vakti. Yolları kesiştiği yerde. Genç bir adam oradadır.

AMÉ

Şarkı söyleyen kız sen misin?

SIMONE

Benim. Işığı yakan sen misin?

AMÉ

Benim.

SIMONE

İsmin ne?

AMÉ

Amé. Gecelerden beri çağrılarını duyuyorum. Şişelere de rastlıyorum ne zamandır, kâğıtlar çıkıyor içinden. Mesajlar. Ve hepsi yolların kesiştiği yerden söz ediyor. Yolların kesiştiği yerde, belki de ötekine rastlayacağım. O yüzden günlerdir buraya geliyorum, yolların kesiştiği yere. Öğrenmek istiyorum.

SIMONE

Benim ismim Simone. Bu da Wilfrid.

AMÉ

Ne istiyorsun?

SIMONE

Bilmiyorum. Bıktım. Sen de bıkmadın mı?

AMÉ

Ne yapmak istiyorsun?

SIMONE

Gitmek!

AMÉ

Nereye gitmek?

SIMONE

Nereye olursa! Vadilere bile sığmayacak cümleler haykırmak, bombalar patlatmak istiyorum!

AMÉ

Savaşta bir sürü bomba patlattım ben!

SIMONE

Bu topraklarda patlamış en güçlü bombadan daha güçlü bir bomba patlatmak istiyorum!

AMÉ

Otobüslerde patlatırım, restoranlarda...

SIMONE

Hayır! Hayır! Sadece tek bir yerde patlayabilecek bir bomba olacak bu. İnsanların kafalarının içinde.

AMÉ

Ne demek istiyorsun?

SIMONE

Hikâyeler anlatacağız! Bizlere unutturmaya çalıştıkları ne varsa, hepsini yeni baştan inşa edeceğiz ve karşılırlarına geçip anlatacağız! Teker teker dillerimizi koparmaktan başka çareleri kalmayacak!

AMÉ

Hangi hikâyeler bunlar?

SIMONE

Seninki, benimki. Bizim sessizliklerimiz.

AMÉ

Kimin umurunda olur ki hikâyeler! Hem çok hikâye dinleyene her şey hikâye gelmeye başlarmış, öyle söylerler. Boş ver hikâyeleri, gel her şeyi havayı uçuralım!

SIMONE

Ben gidiyorum. Wilfrid'e yardım edeceğim, babasının cesedini gömecek bir yer arıyor, sonra da yaşadıklarımızı nasıl anlatacağımızı düşüneceğim. Geliyor musun?

AMÉ

Geliyorum.

SIMONE

Ailen?

AMÉ

Öldüler.

SIMONE

Gidelim öyleyse.

AMÉ

Hayır, o taraftan olmaz.

SIMONE

Olur, neden olmasın, köyüne gidelim işte! Cesedi gömecek bir yer bulalım.

AMÉ

Köyü unutun, ölümler her yeri doldurdu. Buraya gömelim. Çukurun içine.

WILFRID

Dinle, anlıyorum seni, ben de ilk başta karşıma çıkan ilk çöp kutusuna atayım şunu diyordum ama bu kadar yolu da boş yere gelmedim, doğru düzgün bir yere gömeceğim onu.

AMÉ

Ülkede öyle bir kaldıysa gömersin. Buralı olmadığın belli oluyor, yoksa böyle yüksekten uçmazdın. Bak olay basit, baban ölmüş, leş gibi kokuyor ve onu gömmen lazım, nokta!

WILFRID

Babamı herhangi bir yere gömmeyeceğim, nokta!

AMÉ

İyi. Yolunuz açık olsun, cesedinizle size iyi yolculuklar.

SIMONE

Bekle, gitme, benimle gel, önce babasını gömmek için huzurlu bir yer bulalım, sonra yolumuza devam ederiz. Huzurlu bir yer arıyoruz sadece, burası olmaz, bir sonrakı köyde buluruz aradığımızı, vadinin aşağısındaki köyde.

AMÉ

Ben hiçbir köye adımımı atmam. Ama tabii diyorsan ki gidip bir köye, ne kadar insan varsa hepsini gebertelim, bak ona varım! Bir kişiyi bile sağ bırakmak yok ama! Şu cesede bakınca ne görüyorum biliyor musun, er ya da geç cezalarını çekecek olan bütün o insanları. Kim onlar sana söyleyeyim, onlar bizim düşmanlarımız, analarımız, babalarımız, o yüzden hiçbir köye dönmek yok artık, hiçbir köye! Bütün anaların, bütün babaların karınlarını deşmemiz, cesetlerini güneşte kokmaya bırakmamız, sonra da gidip her şeyi havaya uçurmamız, her şeyi yıkmamız, her şeyi ateşe vermemiz lazım. Uzun bir duvarın önünde toplayacağız hepsini, yan yana dizeceğiz ve haykıracağız suratlarına! Bizlere yaptıkları kötülüğün adam öldürmekten beter olduğunu haykıracağız, bizlerden geri gelmez olanı aldıklarını haykıracağız, gencecik hayallerimizi, en kıymetli mucizelerimizi öldürdüklerini haykıracağız. Oyun arkadaşlarımızı bizden çaldıklarını ve o çocukların hatırasına, mezarlarının üzerine, kanlı kafataslarından yapılmış çelenkler koyacağımızı haykıracağız. En sonunda silahlarımızı çekeceğiz, onlara, ana-

larımıza, babalarımıza doğrultacağız ve hiç acımadan:
Tatatatatatatata!

SIMONE

Amé, beni dinle! İkimiz de buradayız. Kaç gecedir birbiri-
rimize kavuşacağımız bu anın hayalini kuruyorum. O
gün nihayet geldi, gel o yüzden güvenelim bugüne ve
kavga etmeyelim. Wilfrid babasının cesedini gömmek
için huzurlu bir yer aramakta haklı. Ona yardım etme-
me yardım et, sonra da gidelim! Gerisinin önemi yok,
Çünkü her gece sesimin çağrısına ışığı yakarak yanıt
verdin ve bugün buradasın. Güven Amé ve benimle kal.

26. Çürüme

Yol. Sıcak.

WILFRID

Şövalye Guiromelan, bana yardım et. Bu çok ağır.

ŞÖVALYE

Wilfrid, derman olamayacağım dertlere derman olmamı
istiyorsun benden.

WILFRID

Ama bana söz vermedin mi sen, hatırlasana, hani hiçbir
şey bizi sonsuza dek birbirimize bağlayan düştten daha
güçlü değildi!

ŞÖVALYE

Ne yapmamı bekliyorsun? Sen babanı taşıyorsun, zavallı
bir düş parçası olan bense tüm acizliğimle yanında yü-

rüyorum işte, ne yapayım daha, ne bir şey tutabilirim, ne bir şey kaldırabilirim, hiçbir şey yapamam ki!

WILFRID

Dünyayı değiştirmeye gücün yetmiyorsa ne işe yarıyor-sun?

ŞÖVALYE

Kralım Arthur ölüme asla inanmamamı söyledi, gerçek ölümün yalnızca umudunu yitirenlerin kafasında var olduğunu söyledi, o yüzden umutsuzluğa teslim olmu-yorum. Ben Tanrının hizmetkârı bir şövalyeyim ve hay-siyetimi koruyacağım, başımı asla öne eğmeyeceğim ve olduğum şeye sadık kalarak, görünür bir varlığın görün-mez kardeşi olarak burada kalacağım.

WILFRID

Amé, şunu taşır mısın biraz?

AMÉ

Cesedine hayatta elimi sürmem.

SIMONE

Duralım burada.

Cesedi yere bırakırlar.

SIMONE

Daha çok gidiyor mu böyle aşağıya kadar?

AMÉ

Vadinin dibine kadar. Yarın varırız.

Baba yüzünü yeşil bir maddeyle kaplamaktadır.

WILFRID

Baba, ne yapıyorsun?!

BABA

Ne yapacağım, çürüyorum! Ne yapmamı bekliyordun? Beş gündür güneşin altında duran bir ölü çürümekten başka ne yapabilir sence?

WILFRID

Dur! Dur da tıraş losyonumdan süreyim biraz...

Wilfrid, babasının başından aşağı bir şişe losyon boşaltır.

BABA

Yüzüm yandı!

WILFRID

Ne dedim ben sana, ölü taklidi yap dedim, güneş batıyor, o yüzden derhal uyu ve çeneni kapa!

Wilfrid oturur.

Gece.

BABA

Wilfrid, zaman çok tuhaf bir mahlûk! İnsana küçüken, ömrünün geri kalanını anlamaya çalışarak geçireceği ama çocukken zorlanmadan anladığı hayata dair çok az şey öğretiliyor. Ay şuna bak! Bir fare! Gel bakayım buraya minik şey seni, farecik seni, gel bakayım gel

gel gel! Wilfrid, bak şuna, bak şu fareye, yaşıyor! Gel buraya minik fare, gel parmağımı ye, ciğerimi ye, dalağımı ye! Ah ne güzel her yanıma yaşayan şeylerle dolu, nefes alan, büyüyen, yaşlanan şeylerle! Bense ölüyüm, öyle pis kokuyorum ki yıldızlar bile titriyor gökte. Bak-sana şunlara, nasıl da tir tir titriyorlar benim yüzümden!

SIMONE

Dinleyin! Sessizliğin sesi bu, vadiye o büyük sessizlik çöktü. Vakit geldi! (*Bağırır.*) “Vakit o biricik gayreti gösterme vaktidir!” “Buradayım!” “Buradayım!” “Yolların kesiştiği yerde, belki de rastlayacaksın ötekine!”

Simone şarkı söyler. Bir müzik aleti ona yanıt verir.

SIMONE

Duyuyor musunuz?

WILFRID

Bir davul.

Simone şarkı söyler. Bir müzik aleti ona yanıt verir.

SIMONE

Ben şarkımı söylemeye devam edeceğim ve öteki bana oradan yanıt verecek. Müziklerimiz bize yol gösterecek ve birbirimize kavuşacağız.

Sabbé kahkahalarla güler.

SABBÉ

Sen şarkı söyleyen kız mısın?

SIMONE

Evet.

Sabbé güler.

SABBÉ

Şişko bir şey olduğunu sanıyordum! (*Sabbé güler.*) Benim ismim Sabbé. Uzaktan gördüm geldiğinizi.

AMÉ

Ne istiyorsun? Neden buradasın?

SABBÉ

Neden buradayım da başka yerde değilim sahi! Ölü desen değilim, doğmuş desen değilim ya da mesela doğmuşum başka yerde, başka ülkede, başka çağda, başka zamanda, başka biçimde, hayvanmışım, bitkiymişim, madenmişim, neden her neysem o olmuşum? Bir soru sordun, ne ucu var ne bucağı! Buradayım çünkü başka yerde değilim. Dandik bir yanıt dersin hak veririm ama kolay mı bu bahtsız çağda bundan iyisini bulmak! Yalnız bir şey söylemem lazım, burası çok feci kokuyor.

SIMONE

Kendisine mezar yeri aradığımız bir adamın cesedini taşıyoruz. Belki bize yardım edebilirsin.

SABBÉ

İki gece önce, gözüme nihayet azıcık uyku girdiğinde çok acayıp bir düşünce gördüm. Garip bir yerdeydim, birkaç kişi vardı yanımda; bu kişilerden biri peşinden bir ceset sürüklüyordu ama konuşan bir ceset, ölü taklidi yapan bir ceset... Kapalı bir yerdeydik, kocaman bir yerde... Uzunca bir duvarın önünde kısılıp kalmış gibiydik, her yer karanlıktı ve insanlar vardı, oturan insanlar, bizi izliyorlardı.

SIMONE

Benim ismim Simone.

SABBÉ

Çok uzun zamandır bütün çağrılarına yanıt veriyorum. Yaşadığım köyde senden bahseden insanlar var, senin çirkin olduğunu, şişman olduğunu, aptal olduğunu, kötü kalpli olduğunu söylüyorlar. O kadar çok duydum ki bunları, sonunda ben de inanmaya başladım çirkin bir şey olduğuna! Üstelik ahlaksız bir kız olduğunu da söylüyorlardı çünkü avaz avaz şarkı söylüyormuşsun. Ben de bunun üzerine bir müzik aleti bulup, senin sesine eşlik etmeye karar verdim, onlara inanacak halim yoktu ya! Sonra "Tepenin başındaki kızın sesine kulak veren belasını bulur!" demeye başladılar. Ben de ne yapayım, başımı sallayıp durdum böyle söyleyenlere ama içimden kahkahalarla gülüyordum tabii çünkü senin kim olduğunu biliyordum, gece göstermişti seni bana, şişelerin, çılgınlıkların, bana uzaklardan, ta uzaklardan ulaşan sesin anlatmıştı bana kim olduğunu!

SIMONE

Gitmek ister misin?

SABBÉ

Gitmek mi! Gitmek ne tuhaf bir sözcük. İyice çığrından çıktı buralar, herkes gitmek istiyor. Herkes. Sense babamı gömecek bir yer arıyorsun burada.

WILFRID

Ve tahmin ediyorum senin köyünde de yer yoktur?

SABBÉ

Burada bütün köyler birbirine benzer.

SIMONE

O halde gitsek iyi olur.

AMÉ

Doğru, iyi olur, vakit kaybetmeyelim, basıp gidelim bir an evvel.

SIMONE

Sabbé, bizimle gelmek ister misin?

SABBÉ

Bilmem. Belki, ne yapmak için?

SIMONE

Ne olup bittiğini öğrenmek için! Sen de bilmek istemiyor musun? Kimin kimi öldürdüğünü? Kimin kime ateş ettiğini? Ne zaman? Kaç kere? Nasıl? Nasıl öldürdüler onları, nasıl boğazladılar? Erkekler neden ağlıyordu? Neden diz çökmüştü babam alev alev yanan evimizin

önünde? Neden öldürdüler onu? Neden kafasına üç kurşun sıktılar? Ya annem, nasıl astılar onu? Ya kardeşim, nasıl yem ettiler onu köpeklerle, kuşlara? Ya kız kardeşim, kaç defa tecavüz ettiler ona? Nasıl yaktılar sonra? Ve Saïd, nasıl infilak etti Saïd? İstemiyor musun? Neden olduğunu öğrenmek istemiyor musun? Gel! Sen de anlatırsın.

Sessizlik.

SABBÉ

Benim de çok eğlenceli bir hikâyem var, görürsünüz, siz de çok güleceksiniz. Ama önce vadinin aşağısındaki köye uğrayalım. Hiç görmediğim bir arkadaşım var orada! Her gece beraber gülüp eğleniyoruz. Onun güldüğünü duyuyorum, sonra ben de gülüyorum. O benim güldüğümü duyuyor, sonra o da gülüyor. Ona haber vermeden gidersem mutsuz olur.

AMÉ

Oradan gidersek dağın öbür tarafından tırmanmak zorunda kalırız.

SABBÉ

Tepeden denizin göründüğünü söylerler.

AMÉ

Geliyor musun Wilfrid?

WILFRID

Geliyorum.

Wilfrid yalnızdır.

Duyabilecek birine sesleniyordur.

WILFRID

Pekâlâ, açık konuşacağım! Gökte ya da yerde ya da her neredeyse ve her neyse işte o şeyin var olduğuna tek bir gün bile inanmadım tamam kabul. Ve şimdi söyleyeceklerim de aksini düşünmeye başladığım anlamına falan gelmiyor, öyle bir şey yok, inanmıyorum! İnanmıyorum! Ama! Hani bir ihtimal! Şayet birisi varsa yukarıda, kendisinden benim için bir şey yapmasını ve yapacaksa da elini çabuk tutmasını rica ediyorum. Bütün iyi niyetimle söylüyorum. Eğer yukarıda biri varsa, eğer birisi beni dinliyorsa, diyeceğim şu ki, eğer illa beni sınayacaksa, lütfen kolay bir şeyle sinasın, gerçekten çok içten rica ediyorum bunu! Her türlü anlaşılmaya hazırım. Ben kendi payıma söz veriyorum, şartlar ne olursa olsun, babamı uyduruk bir yere gömmeyeceğime söz veriyorum. Umutsuzluğa asla teslim olmayacağıma ve bu işi oldubittiye getirmeyeceğime söz veriyorum. Bekleyeceğim, gerekirse bedeni çürüsün, kurusun, ellerimin arasından kayıp dökülsün, kime bilmiyorum ama her kime veriyorsam söz veriyorum, var olup olmadığını bile bilmediğim o kişiye söz veriyorum, babamdan geri kalanları ruhunun huzur bulacağı, münasip bir yere taşıyacağım ama buna karşılık, buna karşılık, sadece ama sadece şu dünyaya ne diye geldiğimi öğrenmek istiyorum! Bütün bu tatavanın altında ne yatıyor öğrenmek istiyorum! Anlatabildim mi güzelce? Kaçamak bir yanıt katiyen kabul etmiyorum, şüphe müphe bırakmayacak bir yanıt istiyorum, anlaşıldı mı, yeteri kadar açık oldu mu? Bence oldu!

Sık bir orman.

SIMONE

Buralarda bir köy olduğuna emin misin Sabbé?

SABBÉ

Kahkahalar her gece buradan geliyordu.

AMÉ

Burada hiçbir şey yok! Yol bile yok!

SABBÉ

Nehir var. Ayrıca yolu olmayan çok köy gördüm.

AMÉ

Umurumda değil, burada köy möy yok, gerisi hikâye.

SABBÉ

Demek ki bir köyde yaşamıyor.

SIMONE

Geceyi bekleyelim.

AMÉ

Sen kaşınıyorsun gibi geldi bana, kaşırlar adamı benden söylemesi.

SABBÉ

Buyursun kaşısınlar, severim kaşınmayı.

AMÉ

Aman ne güzel, ben de kaşımaya severim.

SABBÉ

Ne güzel denk gelmişiz desene!

SIMONE

Sabbé, biz büyük şehirlere gitmek istiyoruz, ormanda kaybolmak istemiyoruz. Şehirlere gidip, meydanlara çıkmak, insanlara hikâyelerimizi anlatmak istiyoruz.

SABBÉ

Bilmiyorum. Olabilir.

SIMONE

Ne olabilir?

SABBÉ

Hikâyelerimizi anlatmaya başlamadan önce yapmamız gereken şeyler olabilir.

BABA

Mesela bana bir yer bulmak gibi.

WILFRID

Evet, mesela babama bir yer bulmak gibi.

SIMONE

Eğer Sabbé'nin arkadaşı bu gece çağrısına yanıt vermezse, yarın sabah, karşımıza çıkan ilk ağacın altında durur, cesedi oraya bırakır ve denize doğru yolumuza devam ederiz.

WILFRID

Önce şu ağacı bir bulalım, düşünürüz.

SABBÉ

Güzel fikir, düşünürüz.

SIMONE

Bu arada insanların karşısına çıktığımızda hikâyelerimizi nasıl anlatacağımıza çalışalım.

AMÉ

Nasıl olacak o?

SIMONE

Burası bir meydan olsun mesela. Yürüyeceğiz, ortaya geçeceğiz ve anlatmaya başlayacağız. Haydi deneyelim.

AMÉ

Nasıl?

SIMONE

Karşımızda insanlar olduğunu hayal et.

AMÉ

Burada kimse yok.

SABBÉ

Hayal et.

AMÉ

Ne demek hayal et, kimse yok ki.

WILFRID

Hayal et işte, hayal et, atla deve değil! Bak bana mesela: Babamın cesedine bakıyorum ve konuştuğunu hayal ediyorum.

BABA

İsmin Amé değil mi?

AMÉ

İsmim Amé, mavi köyden.

BABA

Mavi köyü iyi bilirdim. Çocukken oynamaya sizin köye giderdim. Belki babanı tanıyorumdur. İsmi ne babanın?

AMÉ

Babam öldü.

BABA

Ne var canım, ben de öldüm! Kokuyu saymazsak, büyü-tülecek bir şey değil. Bak hâlâ buradayım, hâlâ konuşuyorum, fikir veriyorum.

AMÉ

Doğru ama benim babam öldü ve sizin gibi ortalarda dolaşmıyor, hem öyle olsaydı bile beni görmek isteyeceğini sanmıyorum.

BABA

Neden?

AMÉ

Çünkü onu ben öldürdüm. (*Sessizlik.*) Evet. Onu öldürdüm. Babamı. Karanlıkta öldürdüm onu.

BABA

Neden öldürdün onu?

AMÉ

Çünkü tanımadım. Babamın yüzünü tanımadım. Cep-
heden dönüyordum, bütün gece sürmüştü çarpışma,
herkes düşerken ben ayakta kalmıştım, yeri göğü inleti-
yordu haykırışlarım, “Amé’dir benim adım, unutmayın
adımı!” diye bağıriyordum önüme çıkanı yere çalarken,
gururla can veriyordu ölümü benim elimden tadanlar,
teker teker sıkıyordum boğazlarını, gözlerinin içine ba-
ka baka çöküyordum gırtlaklarına, silahlarını alıyordum,
ayakkabılarını alıyordum ve cesetlerini köpeklere
atıyordum. Sabaha karşı evin yolunu tuttum, yolların
kesiştği yere vardığımda, başını örtmüş bir adam gör-
düm, kolunu kaldırarak bana doğru bir adım attı. O an-
da bastım tetiğe. Atladım üzerine, çektim bıçağı, önce
boğazına, sonra göğsüne, sonra da kalbine üç kere sap-
ladım! Kıyafetlerini parçaladım, sikini kesip kuşlara at-
tım, suratını doğradım, sonra çektim gittim. Köyün giri-
şinde yanıma koştular, o kadar hızlı koştular ki, o kadar
hızlı koştular ki, haberleri varmış meğer bana, diyecek-
leri varmış, bir çoban dediler, koyunlarıyla evine dönen
bir çoban, babanın cesedini bulmuş dediler. Orada yatı-
yordu sahiden! Orada yatıyordu babamın cesedi! Görür
görmez tanıdım kendi eserimi, tanıdım deştığım eti ve
baktım ona ve anladım! Annem gördü sonra beni, ta
uzaktan, gördü beni ve bağırımaya başladı, ağlamaya
başladı, koşmaya başladı, deli gibi koşmaya başladı, ben
de ona bağıriyordum, “Dur!” diyordum, “Nereye gidi-
yorsun, nereye gidiyorsun!” diyordum ama duymuyor-

du, koşuyordu! Ben anneme bağıırıyordum, sesime sadece rüzgâr yanıt veriyordu! Koştı annem, uçuruma doğru deli gibi koştı ve kendini aşağı attı. “Anne!” diye bağırdım arkasından, “Anne! Anne!”, ciğerlerimi yırtarcasına bağırdım! Ondan sonrası, ondan sonrasıysa karanlık, gün ortasında bile, gün ortasında bile!

ŞÖVALYE

Korkunç bir acı veriyor zaman geçerken. Tanrı beni çocuk yarattı ve hayatım boyunca çocuk kalmamı istedi. Wilfrid, günün birinde bana ihtiyacın kalmayabilir ve bunun düşüncesi bile her yanıma ürpertmeye yetiyor. Beni unutma Wilfrid, beni sakın unutma.

AMÉ

İşte benim hikâyem, Simone. Bunu mu dinlemeye gelecek insanlar, ne diye anlatayım ki bu hikâyeyi onlara?

SIMONE

İsimleri unutmamaları için Amé...

AMÉ

Kimin ihtiyacı olur ki babamın ismini, annemin ismini hatırlamaya? Hele benim ismimi! Benim ismim ayaklar altında ezilmeli, unutulmalı, yakılmalı!

Uzaklardan bir kahkaha.

30. Kayma ve şamata

SIMONE

Dinleyin!

SABBÉ

Bu o!

WILFRID

O kim?

SABBÉ

Arkadaşım.

SIMONE

Hiç görmediğin bir arkadaş.

SABBÉ

Tanımadığın arkadaşlar kadar güzeli yoktur ki.

Kahkaha uzaklardan yine duyulur.

Sabbé ona yanıt verir.

Kahkaha ona yanıt verir.

SIMONE

Seni duydu.

SABBÉ

Birlikte gülelim, hep beraber!

Birlikte gülerler.

Yanıt gelmez. Tekrar gülerler. Yanıt gelmez.

WILFRID

Artık yanıt vermiyor.

SIMONE

Belki de korktu!

SABBÉ

Neden korksun? Tekrar deneyelim!

Birlikte gülerler.

Yanıt gelmez. Sabbé tek başına güler. Kahkaha yanıt verir.

Sabbé tekrar tek başına güler. Kahkaha yanıt verir.

31. Massi

Massi gülümser.

MASSI

Benim adım Massi. Köyün ihtiyarları söylenti çıkardı bir zaman önce, dediklerine göre genç bir kız dolanıyormuş bu taraflarda, ormanda saklanıp, pusu kuruyormuş, bir cadıymış aslında, sesiyle kurbanlarını taşa çeviriyormuş. Düşünsenize bir de sizi duyduklarını, hepinizi birden, seslerinizi, şarkılarınızı, kahkahalarınızı, suratları ne şekle girerdi kim bilir...

SIMONE

Bu her gece gülüştüğün Sabbé.

Massi güler. Sabbé güler. Birbirlerini tanırlar. Sarılırlar.

MASSI

Bana merhaba demek için onca yolu aşıp gelen, vadinin dibinde yankılanan kahkahayı duyduğumda, gökteki yıldızlar daha görünür, yıldızlarda yazılanlar daha okunur hale geliyordu. Hiç tanımadığım bir arkadaşımın kahkahasını duyuyordum ve bu bana çok keyif veriyor-

du. Bugün yüzünü de gördüğüm için mutluyum. Yanımda yiyecek bir şeyler getirdim.

Otururlar ve yemek yerler.

SABBÉ

Aynı ekmeği paylaşan insanlara ne denir bilir misiniz?

WILFRID

Ne denir?

SABBÉ

Afiyet olsun!

Sabbé güler.

MASSI

Nereye gidiyorsunuz?

SIMONE

Denize doğru, sonra bir şehirden ötekine.

MASSI

Aslında ben de gelmek isterdim sizinle.

SABBÉ

Seni tutan ne?

MASSI

Hiç.

SIMONE

Ailen, arkadaşların?

MASSI

Arkadaşlarım kayboldu, annem gitti, babamı hiç görmedim. Tutan bir şey yok!

SABBÉ

Neler olduğunu anlatmak istiyoruz. Herkes kendi hikâyesini anlatacak. İster misin?

MASSI

İsterim.

Sabbé güler. Massi güler. Sabbé güler. Massi güler. Sabbé güler. Massi güler.

32. Tecrit

WILFRID

Ben ne anlatayım peki baba, bana miras bıraktığın sessizlikleri mi? Başka hikâyem mi var benim! Herkesin her zerresi dolu, her sözcüğü anlamlı, benim içim de boş, sözcüklerim de!

BABA

Onlar savaşı yaşadı.

WILFRID

Çok içten söylüyorum, keşke ben de yaşasaymışım, acayıp imreniyorum onlara! En azından anlamlı bir hikâyeleri var anlatacak. Bende ne var, sıfır! Kim siklesin beni bu halimle! Neymiş, babasını gömecekmiş! *So what!* Şövalye Guiromelan, iyi ki kralın Arthur hasta düşmüş, yoksa senin hikâyen de bir boka benzemezdi!

ŞÖVALYE

Ben Tanrının hizmetkârı bir şövalyeyim...

WILFRID

Kapa çeneni! Defol git Şövalye, artık filme inanmıyorum, artık hiçbir şeye inanmıyorum. Kişisel alma fakat kendimi daha az yalnız hissetmek için peşimden bir düş sürüklemekten yorulmaya başladım! Ezikliğe bak! Babamı doğru dürüst bir şekilde gömmekten bile acizim ve bu hep senin yüzünden. Sürekli dolanıp duruyorsun hayatımın etrafında, gecelerimin etrafında, bedenimin etrafında, ruhumun etrafında.

ŞÖVALYE

Wilfrid, ben Tanrının hizmetkârı bir şövalyeyim...

WILFRID

Kapa çeneni!

ŞÖVALYE

Ve ruhumu cehennem ateşlerinde kavurmaya yemin eden Morgana tarafından bu diyara gönderildim...

WILFRID

Kapasana çeneni...

ŞÖVALYE

Ama bil ki yüreğim bir pırlantadır ve aymazların ve sersemelerin ve şaşkınlığın ve ahmakların ve gafillerin önünde asla boyun eğmeyeceğim! Senin düşündüğün gitmeyeceğim, senin vicdansız, yabani bir yaratığa dönüşmene izin vermeyeceğim, istemesen de düş görmeye devam edeceksin, hayal kurmaya, savrulmaya devam ede-

ceksin, kendine rağmen devam edeceksin ve eğer bunu reddedecek olursan, kendini ölmüş bil.

WILFRID

Sana inanmıyorum! Sen yoksun! Ve keşke hiç var olmamış olsaydın, şimdi çok daha mutlu olurum!

ŞÖVALYE

Ben olmasaydım yaşamaktan saydığın o çukurun dibini çoktan boylamış, dümeni teslim ettiğin çükünün emrinde, o kendini beğenmiş özünün tohumlarını hangi dişi bedene saçsam diye oradan oraya koşturuyor olurdun! Yazıklar olsun sana! Ben Tanrının hizmetkârı bir şövalyeyim ve başkalarının ardına saklanan, kendi rahatı söz konusu oldu mu gözü dünyayı görmeyen, mutluluklarını başkalarının kanıyla satın almaktan çekinmeyen o mahlûklardan birinin, bir hergelenin ruhunu istila etmiş dedirtmem kendime! Yıkıl karşımdan!

Şövalye Wilfrid'i öldürür.

33. Bozulma

Sabah.

SIMONE

Devam ediyor muyuz?

WILFRID

Hayır, devam etmiyoruz. Bu cesedi buraya bırakıyoruz! Ben bittim, gerçekten bittim. Buraya kadarmış. Bir çukur kazıyoruz, tam buraya, cesedi içine koyuyoruz, sonra da ben evime dönüyorum, o kadar!

SABBÉ

İstersen kaz çukurunu ama boşuna kazmış olmayı da göze al derim. O ceset buraya gömülmeyecek. Bunun hiçbirimiz için bir anlamı yok.

WILFRID

Sana ne lan babamı nereye gömmek istediğimden?

AMÉ

Ben sana yardım ederim. Onları dinleme.

SABBÉ

Şu soruyu sorman bile yanıtı anlamaktan aciz kalacağının kanıtı! Ama sana söz veriyorum Wilfrid, babanı buraya gömecek olursan, gün doğmadan buraya döner, onu çukurdan çıkarır ve anlamı olan bir yere götürürüm.

AMÉ

Wilfrid, konuşma, kaz!

SIMONE

Bu ceset nihayetinde senin babanın cesedi ve onu nereye gömeceğine elbette sen karar vereceksin. Ama düşün, bak şu insanlara, geride ne babası, ne annesi kalmış olan insanlarız biz.

WILFRID

Bana hiç öyle gelmiyor!

MASSI

Nasıl gelebilir ki başka.

WILFRID

O yeri asla bulamayacağız. Delirmeden önce gömelim şunu buraya.

SIMONE

Hayır! Buraya olmaz.

AMÉ

Ha burası ha orası, aynı şey.

SIMONE

Hayır, aynı şey değil.

AMÉ

Hiçbir şey fark etmez!

MASSI

Hayır. Fark eder.

WILFRID

Ne fark eder peki?

SIMONE

Burası yorgunluğun toprakları çünkü seni burada durduran yorgunluktu. Ama bir yerlerde, kimselerin bilmediği, babanın bedenini kabul etmek için bekleyen bir yer var.

AMÉ

Kaz Wilfrid, sonra da defolup gidelim şuradan! Bırak canları ne istiyorlarsa yapsınlar, isterlerse bütün cesetleri teker teker çıkarsınlar! Önlerini görmekten acizler! Kendi uydurdukları hayallere öyle bir saplanıp kalmış-

lar ki bir ölüyü yaşayanların arasında saklamanın ne büyük bir günah olduğunu bile göremiyorlar. Gel kazalım.

SIMONE

Amé, insanın öz babasını öldürmesinden daha büyük bir günah yoktur. Ama körsün sen, o kadar körsün ki hem de!

AMÉ

Kör olan sizlersiniz! Ben gayet iyi görüyorum.

SIMONE

Sen değil miydin yolların kesiştiği yerde karşısına çıkan babasını tanımayan, ona ateş eden, onu öldüren!

AMÉ

Güneş vuruyordu yüzüne! Başını örtmüştü! Artık iyi görüyorum.

SIMONE

Yalan bu söylediğin. Dün de kördün, bugün de körsün, körsün çünkü bunun, bu bedeninin yegâne kurtuluş şansımız olduğunu görmüyorsun.

AMÉ

Kes artık!

SIMONE

İstediğin kadar bağır Amé, istersen çek git, ne istersen yapabilirsin, canın isterse gırtlığımıza sarılıp hepimizi öldürebilirsin bile, nasılsa bu senin en iyi yaptığın şey, ayaklarımızdan ayakkabılarımızı alıp, cesetlerimizi köpeklerle, kuşlara atabilirsin!

SABBÉ

Haydi çek git, git de ne sen gömmekle uğraş, ne de biz senin saçmalıklarına katlanmak zorunda kalalım!

Amé, Sabbé'nin üzerine atlar. Arkadaşları araya girer, onları ayırırlar.

SABBÉ

Seni iyi tanırım ben! Senin gibi katilleri çok gördüm, her yerde! Ben ona, o cesede seve seve sahip çıkarım, çünkü başı hâlâ yerinde duran bir babanın cesedi gerçek bir mucizedir! Bir mucize! Varsın koksun leş gibi, daha bile iyi, koksun ki bileyim hâlâ burada olduğunu, kaybolmadığını, çalınmadığını, yakılmadığını. Sen bunu anlayamazsın, öldüren, sonra da fırlatıp atan sen anlayamazsın! Ben de tıpkı senin gibi bir babanın oğluydum ve ona bakınca babamı görüyorum sanki! Simone, insanların karşısına çıktığımızı hayal edelim demiştin. İşte karşılarındayım, ayakta duruyorum, dinlesinler, onlara hikâyemi anlatacağım: Benim ismim Sabbé. Yeri göğü inleterek geldiler, kapıyı kırdılar, babamı yatağından kaldırdılar, kitapları yaktilar, evi ateşe verdiler, hayvanları öldürdüler! Herkes bağıırıyordu, çığlıkları dinmiyordu! Bizi oyun sahasına götürdüler, suratlarımıza tükürdüler, babamın önünde anneme tecavüz ettiler, annemin önünde babamı dövdüler, şeylerini ağzıma soktular, çığlık çığlığa haykıran annemin ve babamın gözlerinin önünde! “Bağır!” dediler babama, “Bağır!” ve dişlerini kırıp, ayağa diktiler: “Yazmayı iyi biliyormuşsun ya, şimdi yaz da görelim” dediler ve kollarını kopardılar. “Yazsana! Hani çok biliyordun, yazsana şimdi! Kolun kalmadıysa ayakların var, yazsana lan haydi, ayaklarınla yaz!” ve bacaklarını kopardılar! “Ne o sıkıldın mı

yazmaktan? Dilinle yaz lan! Yaz lan, yaz!” ve başını kopardılar! İşte tam o sırada, bütün bu deliliğin ortasında, nasıl anlatayım bilmiyorum ki, nasıl anlatayım, gülmeye başladım birden! Aklın alıyor mu bunu? Elimde askerlerden birinin zorla tutuşturduğu babamın kafası, deli gibi gülüyordum! Kafayı aldılar, yere fırlattılar, top oynadılar onunla. Ben de izleyip gülüyordum, gülüyordum lan işte, annem ayaklarıma kapanmış ağlıyor, ben gülüyordum, gülüyordum, anlıyor musun sana söylediğimi? Gülüyordum lan!... Simone, hikâyelerimizi dinleyecek olanlara anlatmak için yola çıkmadan önce, bu bedeni gömmek zorundayız. Amé, sen istesen de istemesen de, bu beden senin babanın bedenidir. Sağlam dur, dostum, sağlam dur. Gözlerini aç ve onda kayıp babanı gör, katledilmiş babanı, boğazlanmış babanı. Ona bir yer bulalım ve sonsuza dek huzura kavuşmasını sağlayalım. Özgür olarak gidelim buradan Amé, özgür, özgür, daha özgür!

SIMONE

Ve mezarının başına bir taş koyalım, üzerine babalarımızın isimlerini kazıyalım.

WILFRID

Nereye gideceğiz?

MASSI

Denizin kıyısına.

Tekrar yürümeye koyulurlar.

Yol

34. Düşler ve homurtular

Zifiri gece.

BABA

Ah! Düş!

ŞÖVALYE

Ah! Ölü!

BABA

Biz birer hiçiz Şövalye, birer hiçiz! Aradığımızısa her şey.
Ölünün tecrübesiyle sabit.

ŞÖVALYE

Söylemesi kolay. Yapması güç. Düşün tecrübesiyle sabit.

BABA

Olsun, bak hepsi uyuyor.

ŞÖVALYE

Nasıl da sessizlik çöktü birden.

BABA

Ölülle düş dertleşiyoruz şurada, ne kadar gürültü çıkarabiliriz ki?

SES

Mira Abou-Castelhalim, Mika Abou-Castelhalim, Jean Abou-Castelhalim, Charlotte Abou-Castelhalim.

ŞÖVALYE

Duyuyor musun?

SES

Abiel Bakir ve karısı Balaad kızı Isabelle Bakir. Üç çocukları Lahcen, Patrick, Tewfik, Miro Digdanne, Marie-Ève Digdanne, Mahmoud Digdanne, Lorraine Digdanne, Rita Digdanne, Alain Éléonore, Gilles Éléonore, Maryse ve Yann Fortunato, Jean Ismert, Sarah Ismert, Mahbouba Marinia, Emmanuel Marinia, Rafik Marinia, Elham Marinia, Manon Marinia, Lorient Lorian, David Nana, Catherine Nana, Claude Nana, Nayla Na, Naji Na...

ŞÖVALYE

Ne yapalım?

BABA

Ne yapabiliriz ki? Ben ölüyüm, sen de yoksun!

SES

Wahab Azzura, Mathieu Azzura, Steve Azzura, Guillaume Saloum, Martin Tanios, Jana Tanios, Wazâan Tanios, Jamil Tanios, Nabil Tanios, Deborah Abdo Morgan Abdoulah, Vimala Abdoulah, Nelly Wajoud, Nell Wajoud, Loup Wajoud...

ŞÖVALYE
Ses yaklaşıyor!

SES

...ve taş köyün ölûleri. Azira ailesi, Yolaine, Muriel, Mylène, Joumana, Layla, Céline, isimlerini kimsenin hatırlamadığı dört bebek. Çocukken Yvonne tarafından nehrin sığ sularında bulunan ve Rivière-rivière adı verilen Afaff oğlu Nour, Élif oğlu Idris oğlu Hichem. Köy meydanında dans eden aktör oğlunun kollarında ölen Laplante Bey. Molozların altından çıkartılan Azzura-Hande ailesi: Liba, Clara, Ethelle, Ethan, Louis, Imer, Fourk, Isaac, Moïse, gölün sularında meleşti gören Nouhar, Souhayla, Laure, Paul, Nazha, Sonia ve Cohen ailesinden başka bir Sonia ve El Kamar ailesinden, ay manastırı köyünün kızı, mermer kayanın üzerinde tecavûze uğramış ve boğulmuş halde bulunan Sonia El Kamar. Sizlerin de isminizi unutmayacağım gerektiği sürece, Sonia, Sonia, Sonia.

35. Joséphine

*Uyanmış grubun ortasında genç bir kız ayakta duruyor-
dur. O kadar çok sayıda, kocaman kitaplar taşıyordur ki
şaşırmamak elde değildir.*

JOSÉPHINE

Kalemi olan var mıydı?

SIMONE

Neyi?

JOSÉPHINE

Kalemi! Mira Abou-Castelhalim, Mika Abou-Castelhalim, Jean Abou-Castelhalim, Charlotte Abou-Castelhalim. Çok acil, rica ediyorum! Abiel Bakir ve karısı Balaade kızı Isabelle Bakir. Üç çocukları, Lahcen, Patrick, Tewfik, Miro Digdanne. Bendeğini kaybettim. Çok salağım, çok çok salağım! Kimsede kalem yok mu?

Simone ona bir kalem uzatır.

JOSÉPHINE

Teşekkürler!

WILFRID

Bende kâğıt da olacaktı...

JOSÉPHINE

Kâğıdım var. Ama kalemim yoktu! Hepsini ezberlemek zorunda kaldım!

SIMONE

Neyin hepsini?

JOSÉPHINE

İsimlerin, bütün isimlerin!

SIMONE

Hangi isimlerin?

JOSÉPHINE

Durun! (*Bir deftere not alır.*) Mira Abou-Castelhalim, Mika Abou-Castelhalim, Jean Abou-Castelhalim, Charlotte Abou-Castelhalim, Abiel Bakir ve karısı Balaade kızı

zı Isabelle Bakir. Üç çocukları, Lahcen, Patrick, Tewfik, Miro Digdanne, Marie-Ève Digdanne, Mahmoud Digdanne, Lorraine Digdanne, Rita Digdanne (*kısıık sesle*)
Tamam!!

SIMONE

İsimlerini saydığın bu insanlar kim?

JOSÉPHINE

İnsanlar işte. Sıradan insanlar, onların isimleri.

SABBÉ

Bunlar ne peki?

JOSÉPHINE

Büyük şehirlerin telefon rehberleri. Köylerde kendim yazmak zorunda kaldım, yaşlıları oturttum karşıma, o köyde yaşamış herkesin ismini, soyismini sırayla, teker teker saydırtıp kaydettim.

WILFRID

Bunlar ülkedeki farklı şehirlerin telefon rehberleri mi?

JOSÉPHINE

Ülkedeki bütün şehirlerin! Bu başkentinki mesela!

Wilfrid rehberi alır ve açar.

SIMONE

Ne yapmak istiyorsun bu isimlerle?

JOSÉPHINE

Bilmem! Topluyorum, o kadar, bir takıntıya dönüştü! Herkesin ismini kaydediyorum! Ama savaş yüzünden

çok zorlanıyorum! Birini unutacağım diye ödüm patlıyor, ne bileyim mağaralara kapanmış keşişleri ya da kimsenin bilmediği göllerin kıyısını mesken tutmuş münzevileri. En 'çok da yeni doğanları. Ben geçtikten sonra dünyaya gelenleri! Buna nasıl bir çare bulabilirim ki?

AMÉ

Bunlar savaştan öncesine ait rehberler!

JOSÉPHINE

Yenileri yok ki. Savaş sırasında rehber çıkartılmadı.

AMÉ

En az yirmi beş yıllık bunlar, kimin ne işine yarar?

JOSÉPHINE

İsimler peki, onlar neye yarar sanki? Düşünsene onca ismi! Dünya kadar isim! Çoğu çoktan terk etmiş buraları ya da ölmüş, şimdi nerede olduklarını bilen bile kalmamış! Çıglıklar, acılar, kederler! Geriye kalan sadece küller! İsimler! Neye yarar ki bir taş parçası? Neye yarar ki dikilmiş bir anıt? Üzerine isimlerimizi kazıyabileceğimiz ne bir taş parçası bıraktılar bize, ne bir anıt! Ama bak, burada, bunların içinde yaşayanlar ve ölümler bir arada! Elimizde kalan tek anıt bu! Ülkemin insanların birlikte huzur içinde uyuyabildikleri tek yer burası, telefon numaralarının arası! Bunlar bizim isimlerimiz! Önce kendi ailemdeki isimleri topladım, onların yanına kendi ismini yazdım: Joséphine, ismim Joséphine. Yazdığım ilk isim buydu.

SIMONE

Ne yapıyorsun bu vadide? Bir köy mü var yakınlarda?

JOSÉPHINE

Hayır. İki gündür peşinizden koşuyorum. Aranızda isimlerini kaydetmediğim insanlar var. Tepenin başındaki köydeki bir kör, bana çığlıklarla, şarkılarla ve ırmağa bırakılan çağrılarla örülmüş bir ağdan söz etti.

SIMONE

Wazâân!

JOSÉPHINE

Durmadan şarkı söyleyen Simone ve babasının cesedi için bir yer arayan Wilfrid.

SIMONE

Ben Simone, bu da Wilfrid.

JOSÉPHINE

Mavi köyde sordum insanlara: “Şarkı söyleyen bir kız gördünüz mü? İnsanları bir araya getirmek için yola çıkmış!” Bana delilerin peşinden yalnızca delilerin gideceğini söylediler. Hiçbiri seninle birlikte kimin yola çıktığını söylemek istemedi. Demek deliler bunlar!

SABBÉ

Bizler deliyiz ama onların mantığıdır deliliğimizi haklı kılan! Yaz: Benim ismim Sabbé, kesik başlı babanın oğlu, vadinin aşağısındaki köyün delisi!

MASSI

Benim ismim Massi, köksüz, dünsüz, bugünsüz, hırçın deli!

AMÉ

Benim ismim Amé, babasının kanı, annesinin ölümüyle deliren!

Josephine, Sabbé, Massi ve Amé'nin isimlerini yazar.

WILFRID *hâlâ defteri karıştırıyordu*

Bakın! Burada yazıyor! Babamın ismi!

Bir süre.

SIMONE

Gidelim. Joséphine, denize doğru gidiyoruz.

JOSEPHINE

Benim yolum. Size rehberlik edeyim.

Tekrar yola koyulurlar.

MASSI

Geliyor musun Amé?

AMÉ

Gelip ne yapayım!

MASSI

Amé, bir uçurumdan aşağı düşerken, sırt üstü düşmek daha iyidir. Düşerken ışığı görürsün ve bu da bir şanstır. Ama yüz üstü düşersen, uçurumun karanlığında kaybolur bakışların ve sen de kaybolursun. Gel.

Amé, Massi'nin peşinden gider.

Yağmur.

BABA

Bu yağmur bana hiç iyi gelmiyor. Böyle giderse rutubet iyice içime işleyecek, oramda buramda mantarlar çıkacak ve her yerim kabuk bağlayacak, iğrenç bir şeye dönüşeceğim.

WILFRID

Kendi başına konuşuyorsun baba, seni duymuyorum!

SIMONE

Dinleyin!

MASSI

Kuşlar!

Gece. Mola verirler.

BABA

Şövalye, neden oğlum bana bu kadar sert davranıyor?

ŞÖVALYE

Devir böyle, ölümlere pek saygı kalmadı artık.

BABA

Bilemiyorum ki ne yapacağımı...

ŞÖVALYE

Al benden de o kadar!

BABA

Söylesene, ne görüyor rüyasında?

ŞÖVALYE

Sorma! Uyuduğu yok ki doğru dürüst, gözlerini kapadığında kocaman bir hiç buluyor karşısında.

BABA

Of şu düştüğümüz hale bak!

ŞÖVALYE

Ha bir ölü olmak, ha bir düş. Ne fark eder?

BABA

Hiç.

ŞÖVALYE

Öyleyse?

BABA

Öyleyse hiç!

ŞÖVALYE

İyi.

BABA

İyi, güzel. Bu arada sonum giderek yaklaşıyor.

ŞÖVALYE

Tabiatın kanunları acımasızdır.

BABA

Bari güneşte bıraksalar da rengim azıcık yerine gelse!

ŞÖVALYE

Bırakırlarsa kuşlar gözlerini yer.

BABA

Ölüm çok boktan bir şey.

ŞÖVALYE

Hayat da öyle!

BABA

Ayvayı yedik desene! Bu gece bana Meksika'yı hatırlatıyor. Aman boş ver, ne lüzum var bunları düşünmeye, gel dans edelim!

Dans ederler.

37. Uykusuzluk

Gece.

JOSÉPHINE

Baldanaade ailesi, Hakiniine ailesi, Charbel, Yohanne, Gihanne ailesi, Antoine, Samire, Émile, Mariamme, Clara, Kira, Anouk, Kiralina ailesi, Innèk...

SIMONE

Joséphine?

Joséphine sıçrayarak uyanır.

JOSÉPHINE

Özür dilerim! O kadar çok isim ezberledim ki içimden saymadan uyuyamıyorum bir türlü, benim gibi yürü-

mekten yorgun düşünlerin ninnisi de bu kadar oluyor işte, kendi ismini bir kerecik olsun duyamadan, sana söyleyecek kimsen olmadan yol almak o kadar zor ki. Simone. Simone. Duyuyorsun değil mi kulağa nasıl geldiğini? Uzun bir süre kendi ismini söyleyerek yürüdüm, kimse yoktu ki yanımda söyleyecek! Joséphine, Joséphine, Joséphine... Meçhul bir denizde ilerleyen bir gemi gibi hissediyordum kendini, gökyüzü karanlık, liman yok, yıldız yok.

SIMONE

Rehberlerle ne yapacaksın Joséphine?

JOSÉPHINE

Bilmem. İnsanlar, onlara ne yaptığımı söyleyince bana gülümsüyorlar, saçlarımı okşuyorlar. Bir keresinde, adamın biri, rehberlerimden birinde ailesinin ismini görünce dizlerinin üzerine çöktü kaldı, Granada köyünde bir kadınsa bana sımsıkı sarıldı. Wazâân, kör adam, bana bir belleği kurtardığımı söyledi. Bana daha önce hiç duymadığım bir isimle seslendi. Bana dedi ki: "Yolun açık olsun Antigone!" Ona ismimin Joséphine olduğunu söyledim ama hiç orali olmadı! Bana eliyle selam verdi ve yine aynısını tekrarladı: "Yolun açık olsun Antigone."

MASSI

Önüne baktığın zaman, Joséphine, ne görüyorsun?

JOSÉPHINE

Kan görüyorum ve kan olmayanı. Ve uzun zamandır kayıp olan bizleri. Bir zamanlar bizim yaşadığımız topraklarda, felaketlerin arasında anlam ve güzellik arayan-

ları. Aradıkları cevabı bulamayacaklar ama... isimlerimizi bulacaklar! On bin yıl önce yenilmiş olanların isimlerini! Nereye saklamalı bu rehberleri, kime emanet etmeli yağmalanmamaları için, yakılmamaları için, atılmamaları için! Sonsuza kadar saklayamam ki onları, ağırlar, çok ağırlar!

WILFRID

Aynı dertten mustaribiz desene!

MASSI

Yarın denize varmış olacağız. Joséphine, bizleri sakinleştir, isimlerinle ruhlarımızı yatıştır, senden bu iyiliği istiyorum. Burada bulunman bir arada olmamıza anlam kazandırıyor. Sen isimlerimizi geri veriyorsun bize, senin sayende kim olduğumuzu öğreniyoruz.

JOSÉPHINE

Gabrielle Badhintère, Robert ve Françoise Davreu, huzurevinde korkudan ölen odacı kadın, Déborah Lapointe. Ve onun kayıp kız kardeşi, güzel gözlü kız Josée Boutin, Électre kızı Kristina ve kantocu Anatole ve onların çocukları Milo ve Alice Attila, soytarı Julien, Aimée Esther Mahboubiya, Layal Leblanc ve darağacında ölen oğlu Tristan, Tristan Artaud.

SABBÉ

Ben denizi hiç görmedim.

WILFRID

Deniz mi, çok fazla su düşün işte!

MASSI

Anlat!

WILFRID

Durmadan uğuldayan durmadan hareket eden bir mavi ve ufuklar ve durmadan gidip gelen dalgalar ve kuşlar ve rüzgar ve büyük çok büyük gördüğün bütün mavilerin en büyüğünden daha büyük bir mavi!

SABBÉ

Daha fazla anlat, daha uzakları anlat!

WILFRID

Herifin biri adını hatırlamadığı bir kızla sevişiyor, Joséphine değil ama ondan emin, zaten herifin de, kızın da umurunda değil adları doğruymuş değilmiş, bunlar deli gibi sevişmekle meşgul, derken o sırada herifin babası ölüyor, telefon çalıyor, herif boşalıyor Zırzıralobabanızöldübigeliverin oluyor falan derken çat diye kapatıyor lan herif telefonu ama kaç yazar o saatten sonra be, yemişin feleğın sillesini, kapatsan kaç yazar!

JOSÉPHINE

Baban ölünce ne yaptın?

WILDRID

Yargıcı görmeye gittim!

SIMONE

Hikâyemizi bulduk işte! Bir adam babasının cesedini gömecek bir yer arıyor. Bu hikâyeden yola çıkarak kendi hikâyelerimizi anlatacağız! Ne söylediysek baştan söyleyerek, ne yaptıysak baştan yaparak anlatacağız onlara, meydanlara çıkacağız ve hikâyelerimizi anlatacağız.

MASSI

Geriye bir son bulmak kaldı.

SIMONE

Babayı gömecek bir yer bulduğumuzda, hikâyenin sonunu da bulacağız.

JOSÉPHINE

Sis dağılıyor!

SABBÉ

Bakın!

SIMONE

Deniz!

Deniz.

Kıyı

38. Kıyı

WILFRID

Çocukken, babam, Guiromelan adındaki bir şövalyenin öyküsünü anlatırdı bana! Şövalye, her gece, düşmanlarıyla savaştıktan sonra gelir, kendini denize bırakır, orada uyurmuş ve her gecenin sabahında, dalgalar şövalyeyi tekrar kıyıya getirirmiş, onu yaşama geri verirmiş. Şövalye Guiromelan günün birinde denizin kendisini geri vermeyeceğini biliyormuş. O gün ölümü kabul edeceği gün olacaktı. Babamın bir şövalye olmadığını biliyorum, gözlerimizin önünde çürüyüp giden basbayağı bir ölü ama önemli değil. Vücudunu yıkayacağım, kıyafetlerini temizleyeceğim ve onu dalgalara emanet edeceğiz. Onu toprağa gömmeyeceğiz, denize gömeceğiz.

MASSI

Sana yardım edeceğiz.

39. Soyunma

Film çekimi.

YÖNETMEN

Mükemmel! Herkes hazırlansın. Bu sahnede Wilfrid'in ruhunun çıırılçıplak kaldığını hissetmek istiyorum ve bu

muazzam fikri, büyük ihtimalle sinema tarihine geçecek çok kuvvetli bir imgeyle yansıtacağız: Babayı soyacağız! Wilfrid'in mezarın başına gelip, babasının vücudunu yıkamaya karar verdiği ana eşlik edeceğiz, vurucu sahne diye işte buna derim. Sen burada duruyorsun, geniş plan istiyorum, arka plana kabaran dev dalgaları alıyor-sun, dalgalar sanki babanın ruhu teslim olmaya isyan ediyormuş gibi yükseliyor! Anlıyorsun beni değil mi, anlıyorsun? Tam buraya, yaklaşıyorsun ve yumuşak bir ışık istiyorum, donuk bir ışık, anlaşıldı mı, donuk ışık istiyorum!

İŞİKÇİ

Tamam, tamam, donuk...

YÖNETMEN

Güzel. Şimdi şurada babanın soyunabilmesi için önüne geçecek bir şeyler uyduracağız, sonra çıkardığı giysileri denize götürüp, yıkayacaklar. Dikkat, herkes yerine. Wilfrid, sen tam burada duruyorsun ve sahne akarken, elini yavaşça getirip, babanın omzuna koyuyorsun, başını denize doğru çevirip, uzaklara bakıyorsun ve diğer elini de dünya başına yıkılmış gibi alnına götürüyorsun. Haydi bakalım, dikkat... Motor!

SESÇİ

Ses akıyor.

KAMERAMAN

Kamera akıyor.

YÖNETMEN YARDIMCISI KIZ

Babanın soyunması, çekim 1.

YÖNETMEN

Üç, iki, bir!... OYUN! Wilfrid, babanı soyuyorsun, sanki Ay'ın karanlık yüzünün örtüsünü kaldırıyor gibisin! Bakir bir alana ayak basıyorsun! Kozmik bir manzaranın tam karşısındasın! Bu görüntüye bakarken, bu donmuş ve kirden kararmış olan şeyin babanın bedeni, babanın eti, babanın yağı olduğunu düşünmekten kendini alamıyorsun. Kalbin çarpıyor, nefesin daralıyor, çünkü biz-zat sen de, bu bedenden, bu etten, bu yağdan dünyaya geldin. Dokunsalar yıkılacak haldesin ama var gücünle direniyorsun!

JOSÉPHINE

Wilfrid, iyi misin?

WILFRID

Evet! Alın şu giysileri, gidin yıkayın!

YÖNETMEN

Mükemmel! Cesedi yerleştirin güzelce, acıklı bir poza sokun, yakalasın seyirciyi. Wilfrid, ölümle hiç bu kadar burun buruna gelmemiştin ama kararlısın, şimdi gidip, tek başına, ölümün gözlerinin içine dimdik bakacaksın.

WILFRID

Siz gidin suya girin! Ben hallederim! Bana bir kova su getirin yeter.

JOSÉPHINE

Ben sana getireyim.

YÖNETMEN

Dikkat, gidiş sekansı için hazırız.

Babanın giysilerini yanlarına alarak çıkarlar.

WILFRID

Sen de çıkar mısın rica etsem?

YÖNETMEN

Ama ben filme çekiyorum seni!

WILFRID

Onu diyorum ben de. Kapatsan artık şu kamerayı?

YÖNETMEN

Dalga mı geçiyorsun sen benimle! En önemli ana geldik! Yalnız başınasın ve babanın cesedini yıkıyorsun, en vurucu sahnesi bu filmin!

WILFRID

İşte onu diyorum ben de! Çıksan da yalnız başıma vurulsam diyorum!

YÖNETMEN

Ah! Bana müthiş bir fikir verdin! Çekeceğim bu kareyi, evet, çekeceğim ama uzaktan çekeceğim! Böylece mahremiyet unsuru daha sağlam vurgulanmış olacak. Gözlerini ölümle yüzleşen yaşama dikmiş adam olacaksın. Lens değiştireceğim. Haydi Wilfrid, sen bana aldırma, ben yokum.

Yönetmen uzaklaşır. Joséphine bir kova suyla gelir.

JOSÉPHINE

Deliler gibi eğleniyorlar suda. Giysileri yıkıyorlar. Amé bile eğleniyor.

WILFRID

Benimle kal. Seninle ben aynıyız. Bende babam, sende isimler. Benimle kal. Eğer istersen.

JOSÉPHINE

Çok isterim.

40. Resitatif I

Wilfrid babasını yıkamaya başlar.

BABA

Hiçbir şey görmüyorum,

Gözlerim kurudu.

Böcekler gözlerimi yedi.

Endişeliyim.

Önümde uçsuz bucaksız bir boşluk uzanıyor

Uçsuz bucaksız...

Endişeliyim.

Wilfrid,

Çok bir zaman geçmedi üzerinden,

Kalkıp ayağa, sokağa çıkıp, yaylana yaylana sahile kadar yürümek gelirdi içimden.

Basit bir hareketi hatırlamak nasıl da can yakabiliyormuş meğer.

Şapkanı alıp takmak.

Ellerini sürte sürte ısınmaya çalışmak.

Kalabalık bir bara son sürat dalıp, gizemli işler peşindeymiş gibi bir kahve söylemek.

Sokakta yürümek.

Bir kadınla karşılaşmak.

Bir peronda ayrılmak.
Kendini tek başına bir güvertede bulmak.
Bir yabancıyla sohbet etmek.
Havadan bahsetmek.
Sorumsuz olmak.
Tembellik etmek.
Öğlene kadar uyumak.
Kirayı nasıl ödeyeceğini bilememek.
Arkadaşlarla yemek yapmak.
Polislere laf atmak,
Acıkmak
Susamak
Çocuk sahibi olmak
Huzur bulmak
Yalnız kalmak
Ve düş kurmak
Düş kurmak
Olmak.

Wilfrid,
Hava nasıl?
Gözlerimin dibi çürüdü, hiçbir şey görmüyorlar artık.
Gündüz mü?
Gece mi?
Su buz gibidir şimdi.

Wilfrid,
Endişeliyim.
Vücudumu ne yapacaksınız?
Neden denize atmaya karar verdiniz vücudumu, eskiden suçluları atarlardı gemilerden, adamı çıkartırlar güverteye, iterlerdi arkasından, suya düştü mü yem olurdu adam dalgalara, sürüklenir giderdi uzaklara ama bir gö-

zû mutlaka geride kalırdı, dalgalara boyun eğip can vermeden önce, gemidekilere bakardı uzaklardan, ötekilere, yaşayanlara, yaşamın güvertesinde kalanlara, yoluna devam edenlere.

Ben toprakta kalmak istiyorum.

Toprakta kalmak istiyorum.

Kopup gitmek istemiyorum.

Dalgalara kapılmak istemiyorum.

Zavallı bir köpek gibi

Bir enkaz gibi

Yaka paça meçhule sürüklenmek,

Bu uçsuz bucaksız boşlukta

Vahşi balıklara

Gemilerin pervanelerine

Kayalıklara

Yem olup parçalanmak

İstemiyorum.

41. Kopyalanma ve öpücük

Wilfrid babasının kollarını ve boynunu temizler.

JOSÉPHINE

Beyefendi...

BABA

Efendim Küçükhanım?

JOSÉPHINE

Bir süreliğine benim babam olur muydunuz?

BABA

Memnuniyetle Küçükhanım.

JOSÉPHINE

Sizi çok bekledim, annemi ve seni. Harabeye dönen evimizin önünde oturup bekledim. Ama gelmediniz.

BABA

Ölmüştük. Cesetlerimizi parçalayıp, duvarın dibine atmışlardı.

JOSÉPHINE

Komşular anlattı.

BABA

Her şey yanmıştı. Geriye hiçbir şey kalmamıştı. Üzerine oturduğun telefon rehberi hariç. Annen seni öyle yalnız başına gördükçe ağlıyordu, keşke o da ölmüş olsaydı bizimle deyip duruyordu. Ona kaç defa söyledim ölülerin ağlayamayacağını ama dinlemiyordu ki.

JOSÉPHINE

Rehberde senin ismini aradım. O beyaz sayfada, telefon numaramızın yanında ismini görünce, işte o zaman ikinizin de öldüğünü anladım. Rehberi sakladım. Sizden kalan tek şeydi.

BABA

Ya şimdi Joséphine?

JOSÉPHINE

Bilmem. Sen biliyor musun?

BABA

Ölülerle çok takılmamak gerektiğini biliyorum.

JOSÉPHINE

Ama ölüler bizi bırakmak istemiyorsa ne yapabiliriz ki?

BABA

Bu genç adam kim Joséphine?

JOSÉPHINE

Bu Wilfrid. Babasının vücudunu yıkıyor. Onu buraya gömecek.

BABA

Merhaba Wilfrid.

WILFRID

Merhaba Beyefendi.

BABA

Babanız için üzıldüm. Bir süreliğine hanımefendinin babası olmama müsaade ettiğiniz için size teşekkür ederim.

JOSÉPHINE

Asıl babam olmayı kabul ettiğiniz için ben teşekkür ederim Efendim.

BABA

Umarım sizin için iyi bir baba olabilmişimdir.

JOSÉPHINE

Wilfrid, sonra ne yapacaksın?

WILFRID

Sonrası yok Joséphine!

JOSÉPHINE

Bizimle kalmak istemez misin?

WILFRID

Sizinle kalıp ne yapayım?

JOSÉPHINE

Ama senle ben aynıyız, kendin söyledin.

WILFRID

Ne fark eder ki... Saçma sapan bir oyunda uyduruk bir karakterim ben. Düşler âleminde yaşayan biri. Başıma tuhaf bir kaza geldi ve kendimi burada, gerçekliğin ortasında buldum, her şey bundan ibaret.

JOSÉPHINE

Ben de gerçeklikte boğulan bir karakterim Wilfrid! Öp beni... yaşamın şekil verdiği karakter... (*Onu öper.*) Öp beni.

WILDRID

Burada olmaz.

JOSÉPHINE

Olur! Diğerleri orada, uzakta, gülüşleri duyuluyor, bağırışları duyuluyor, denizi keşfettiler, dalgaların uğultusunu, ufka kadar uzanan göğü keşfettiler, çok uzaktalar! Öp beni!

Onu öper.

WILFRID

Burada olmaz! Onun önünde olmaz!

JOSÉPHINE

Olur! Onun önünde öp beni, bana yaşadığına dair bir işaret ver, beni öp! Şu haline bak, babanın vücudunu yıkıyorsun, daha ne kadar debeleneceksin ölümün pisliğinde! Bırak artık ölümü ve beni öp Wilfrid, beni öp!

Öpüşürler.

42. Resitatif II

Wilfrid ve Joséphine öpüştikleri sırada.

BABA

Serüvenim sona yaklaşıyor.

Limana dönüyorum.

Ülkemin yolu ülkeme çıktı.

Yol uzundu ama mükâfatı büyük.

Dalgaların uğultusunu duyuyorum

Sarmaş dolaş kıyıya vuruyorlar.

Duyuyorum dalgaların

Nefes nefese nefes nefese nefes nefese nefes nefese

Nefes nefese koştuklarını asla varamayacakları zevkin doruğuna.

Ne güzel burada olmak,

Denizin hiddetle kabardığını,

Arzuyla yanıp tutuştuğunu işitmek,

Yerkürenin sikiinin denizler olduğunu, sular azdıkça göğün doğru kalktığını hayal etmek,

Ve sonra

Derinlere dalmak,
En derinlere dalmak,
Kimselere yâr olmayan derinliklere kadar
İnmek, inmek, inmek, inmek,
Tanrı'nın suskunluğuna kadar inmek
Ve sonra
Tam boğulacakken,
Şaşkın gözlerle yukarı çıkmak ve yukarı, daha yukarı,
Bu defa göklere,
Göklerin en derinlerine karışmak,
Vücudunu delip geçerken güneşin ışınları,
Rüzgârlara karşı savaşmak,
Dalgalarla yükselmek,
Koşmak sırtlarında
Ve nihayet yığılmak aşktan bitap.

Benim işim kalmadı bunlarla.
Bundan böyle
Ayakta durup uzatacağım kollarımı sonsuza
Ve şaşkınlıkla seyredeceğim uçsuzluğunu.
Yerden göğe, gökten yere
Kuzeyden güneye, doğudan batıya
Göz alabildiğince uzanan bir sonsuz
Ve ötesine geçebilmenin imkânsızlığı.
Yaşarken o kadar çok isterdim ki suyun üzerinde yürü-
yebilmeyi
Ve yola devam edip
Hissetmeyi
Balinaların, yunusların, köpekbalıklarının ve dev kap-
lumbağaların
Su yüzüne çıktıklarında
Hissettiklerini.
Ümidim şudur ki

Sulara savurdukları bedenim
Resif denen o kayalıklara varsın
Ve bırakmasın kayalıklar bedenimi
Tutunayım köklerimle yosunların köklerine
Arkadaş olayım ahtapotlarla ve foklarla ve denizyıldızla-
rıyla.
Çünkü istemiyorum bedenimin sürüklenip gitmesini,
İstemiyorum, istemiyorum.

Bugün acayip endişeliyim nedense.
Karşımda deniz ve ben endişeliyim.
Bu gece neden ay yok?
Endişeliyim.

43. Ufuk

Simone, Amé, Massi ve Sabbé dönerler.

SABBÉ

Wilfrid, bak, suya girdik, o kadar sıcaktı ki! Amé bile
suyun çağrısına dayanamadı, başını köpüklere daldırdı!
Bu bedeni gömerek, yaşamda yeni bir sayfa açmış olaca-
ğız. Yarın tekrar yola koyulacağız, kıyı boyunca ilerleye-
ceğiz, karşımıza yeni bir köy çıkana kadar ve sonra yeni
bir ülke ve sonra, neden olmasın, yeni bir kıta.

JOSÉPHINE

Rehberleri ne yapacağız?

SABBÉ

Bir yer bulana kadar yanımızda saklayacağız.

MASSI

Onlara ait bir yer.

SIMONE

Onları da gömelim.

AMÉ

Yeter be artık! Böyle mi geçecek ömrümüz, yok onu göm, yok bunu göm! Şu ufka baksanıza bir, ben de onun gibi olmak istiyorum! Yarın şunu yapacağız, yarın bunu yapacağız gibi cümleler kurmak istiyorum! On asır sonra, yüz yıl sonra demek istiyorum, on yıl sonra demek istiyorum, on ay sonra, on gün sonra demek istiyorum, on saat sonra, on dakika sonra, biraz sonra demek istiyorum!

WILFRID

Önce bir cesedi sulara bırakalım, sonra rehberleri ne yapacağımızı düşünürüz. Babamın vücudunu yıkadım. Gelin, sıra sizde, kendi babalarınızda.

Wilfrid uzaklaşır.

44. Resitatif III

Wilfrid çıkar.

Amé, Sabbé ve Massi babanın bedenini yıkarlar.

BABA

Ah! Keşke denizlerde kanat çırpın beyaz bir kuş olsaydım.

Uçar gider ışığın kıvrımlarına daldardım.

Gerçek yalnızlığı tanırdım,
Sonunda öğrenirdim bulutların nereye gittiğini,
Beraberce meçhul diyarlara doğru yol alan
Dev buzulları görürdüm.
Kadim varlıkların sırrına vakıf olurdum.

Sizler de kimsiniz etrafımda dönüp duran?
Sen gözleri kapalı olan,
İndirme başını,
Seni tanıyorum.
Sen beni öldürensün yol ağzında.
Ellerinde kan var
Yüreğin yorgun,
Dünyan yorgun,
Amé,
Bağlarından kurtul ve gözlerini aç.
Çünkü sana diyorum ki,
Vahşi bir köpektir ölüm, ısırır.
Bedenlerimizden parçalar koparır.

Seni de tanıyorum.
Sen hiç kapatmayansın koca gözlerini.
İnsanlar senin çocuk avuçlarına
Kanlı başımı koydular
Ama sen ayakta kaldın
Ayırmadan gözlerini cellâdından.
Sabbé,
Aşağılanmışın bakışları yoktu gözlerinde
Ateşe verilmişin bakışları yoktu gözlerinde.
Senden
Seni kesip aldılar.

Kesik

Başım

Avuçlarında.

Yüreğinin yerinde bir pırlanta taşıyorsun

Ama söyletme kimseye ardından:

“İşte gidiyor sert bakışlı çocuk.

Cömert olamadı, yüreği kapalı kaldı.”

Sen de yaklaş

Sen bir zamanlar

Terk edip gittiğim.

Sen ki başkalarına bakıp:

“Ben kuramam sizin cümlelerinizi

Çünkü benim hiç babam olmadı” demeye hakkı olan.

Massi, gel buraya, çocuk insan

Öpeyim gülen çocuğumu, bastırayım göğsüme,

İkimizi de çağırıyor dünyanın sağır rüzgârı

Şimdi ben gidiyorum karşı kıyıya, dönüşüm yok,

Seni terk ediyorum, seni bırakıyorum,

Alev alev yansın zaman gülüşünde.

Birbirimize tekrar kavuşacağız, baba ve oğul,

Birbirimize tekrar kavuşacağız, adam ve çocuk,

Gün batıyor,

Işık sönüyor,

Hayat sönüyor,

Mezar çağırıyor...

Ben bir gemiyim, gözcüm bağırdı: “Kara göründü!”

İşte geldi beklenen vakit

Limana yanaşmam gerek.

Ama çapasız nasıl karşı koyarım dalgalara,

Yüreğimi korku sardı.

45. Şövalye Guiromelan

Wilfrid sahil boyunca yürür.

ŞÖVALYE

Beni mi çağırdın Wilfrid?

WILFRID

Evet.

ŞÖVALYE

Bana ne söylemek istediğini biliyorum.

WILFRID

Bildiğini biliyorum.

ŞÖVALYE

O halde söylemene lüzum yok.

WILFRID

Söylemeye ihtiyacım var.

ŞÖVALYE

Canımı acıtacak, o kadar. (*Bir müddet sessizlik.*) Bitti mi yani?

WILFRID

Evet. Bitti.

ŞÖVALYE

Büyüdün. Ağlama.

WILFRID

Beni dinle Şövalye. Bugünden sonra, bana oğlum diyecek kimse kalmayacak bu dünyada! İçime bir acı oturdu bugün, tadacağımı hiç tahmin etmediğim bir acı. Ve bu acıyla daha güçlü yüzleşebilmek için sonsuza kadar görünmez olmanı istiyorum senden. Ben hep seni görüyorum düş, seni görürken hayatı göremem ki.

ŞÖVALYE

Kral Arthur iyileşti öyleyse.

WILFRID

Kutsal Kâse'nin suyuyla babasının vücudunu yıkadı. Yüreği nefes alıyor. Zihni artık daha berrak.

ŞÖVALYE

Rûzgâr çıkıyor.

WILFRID

Birazdan, babamın cesedini suya verdiğimizde, yine o meleğe dönüşeceksin, o hep tanıdığım meleğe. Görünmez olduğunda, daha güçlü hissedeceğim yanımda olduğunu.

ŞÖVALYE

Yani eşyalarımı toplamamı, kılıcımı bırakmamı mı istiyorsun?

WILFRID

Öyle değil! Demek istediğim, yaşamak istiyorum ben.

ŞÖVALYE

Sana engel olan mı var!

WILFRID

Yalnız olmam lazım.

ŞÖVALYE

Bensiz nasıl yapacaksın?

WILFRID

Başka seçeneğim yok.

ŞÖVALYE

Seni bırakamam ki.

WILFRID

Endişelenme. Bana öğrettiklerini çok iyi öğrendim. Özellikle de ölmeyi, en önemli dersi, ama şimdi yaşamak denen zorlu bir eğitim beni bekliyor ve bu defa yalnız olmam lazım, altımda ağ olmadan, hiçbir şey olmadan, kendi başıma yürümem lazım karanlıkta, elimden tutan bir hayalet olmadan, ama yüreğimde bir ruhla. İşte o ruh olmanı istiyorum, yolumdaki o melek olmanı, ruhumun bağlı kalacağı o yıldız olmanı. Sana inanmak için artık seni görmeye ihtiyacım yok. Anladın mı, senden gitmeni istemiyorum, seni terk etmeye de niyetim yok, tam aksine, yüreğime öyle sıkıca tutunmanı istiyorum ki birbirimizi göremeyecek kadar yakın olalım. Ve zamanı gelince, ben öldüğüm zaman, ne yapacağız biliyor musun, ejderhana atlayıp beni almaya geleceksin, birlikte yıldızlara doğru yol alacağız, son sürat geçeceğiz aralarından ve kahkahalarımız boşlukta yankılanırken, uzaydaki en kıllı canavarların teker teker kafalarını uçuracağız.

ŞÖVALYE

Wilfrid, varsın görünmez olayım, varsın denizlerin çağrısına yanıt veren baban gibi ben de göklerin çağrısına yanıt vereyim ya da varsın bu birbirimizi son görüşümüz olsun, sana söz veriyorum Wilfrid, ateşlerde yansa bile yüreklerimiz, birbirimize sadık kalacağız. Dostluğun öylesine büyük ki, sen istemesen bile yüreğindeki güç olacağım. Dostluğun öylesine berrak ki, tek sözünle, beni, şu sefil düşü, daima yanında bulacaksın. Wilfrid, hiçbir şey bizi sonsuza dek birbirimize bağlayan düştten daha güçlü değil.

WILFRID

Çocukluk bitti şövalye, seni özleyeceğim.

ŞÖVALYE

Gökyüzüne bak, muhteşem bir ışığın içinde kuşlar dans ediyor.

WILFRID

Donuk bir ışık.

ŞÖVALYE

Evet, donuk bir ışık! Son sahneyi çekmenin vakti geldi.

46. Giyinme

Film çekimi.

BABA

Kopup gitmek istemiyorum!

Dalgalar vücudumu parçalayacak.

Wilfrid!!

Beni uzaklara atmayın!

Beni dalgaların insafına bırakmayın!

Beni bağlamadan sulara atmayın!

Dalgalara kapılıp gitmek istemiyorum

Zavallı bir köpek gibi

Bir enkaz gibi

Yem olmak istemiyorum

Vahşi balıklara

Gemilerin pervanelerine

Kayalıklara

İstemiyorum.

Durun!!

Dalgalara kapılıp meçhule karışmak istemiyorum.

Bırakın burada, güneşin altında çürüyeyim daha iyi, kumlar yutsun kemiklerimi. Yaka paça sürüklenmek istemiyorum, siz en iyisi yakın beni.

SIMONE

Seni yakmak istemiyoruz.

BABA

Bir yolunu bulun o zaman, sürüklenmek istemiyorum sulara, şuraya bir yere gömün işte beni, o da olmadı bırakın gidin burada, ona da varım.

SABBÉ

Bağlayacak kaya yok ki sahilde.

BABA

Orasını da bilemeyeceğim artık! Yaşayan sizlerseniz, ben ölüyüm. Biz zahmet buluverin bir şey! O kadarını da düşünün artık canım! Bana yardım etmek sizin işiniz! Ben ölüyüm! Konuşmuyorum!

JOSÉPHINE

Ben biliyorum ne yapacağımızı. Benim yanımda bir çapa var. Hem de çok sağlam bir çapa. Ona çantalarınızı verin. Bir yer ve bir bekçi aramıyor muyduk? İşte, bekçilerin en sadığını bulduk! Al, bu çantanın içinde kuzeydekilerin isimleri var.

SIMONE

Al. Bunda da doğuda yaşayanların isimleri var.

AMÉ

Al. Benim çantamda deniz kıyısında yaşayanların isimleri var.

MASSI

Benim çantamda dağlarda yaşayanların isimleri var.

WILFRID

Benim çantamda da düzlükte yaşayanların isimleri var.

JOSÉPHINE

Endişelenme. Çok iyi baktım onlara.

SABBÉ

Al! Bu çantada güneydekilerin isimleri var.

JOSÉPHINE

Sıkıca tutun onlara, seni ülkenin toprağına bağlı tutacaklar.

Çantaları taşımasına yardım ederler.

WILFRID

Aşağıda belki bir tanrıya rastlayacaksın, belki de bir iblise, ya da bir meleğe ya da ne bileyim bir sürü balğa. Bana sorarsan, gelip yanı başına oturacak yaşlı bir köpeğin ruhuna rastlamamı dilerim. Artık bir ölü değilsin, bundan böyle bir çobansın, çünkü sana bu sürüyü emanet ediyoruz, onlara bekçilik et ve yeniden, bizim için, sürülerin çobanı ol ve sonsuza kadar öyle kal.

47. Sürülerin çobanı

Baba denizde yol alır.

BABA

Ruhum huzur buldu,
Fakat büyük bir karmaşa beni bekliyor.
Derinlerin sükûnetinde yerimi alacağım.
Ülkemin isimleri yanımda, bana arkadaşlık edecekler.
Orada, balıkların arasında, sürülerin bekçisi olacağım.
Sizi ardımda, bir başınıza bırakıyorum.
Elveda yetimler.
Biliyorum, öfkeden delirmek demek yaşamaya razı olmak,
Yine de size Yeryüzünü emanet ediyorum,
Size yaşamı emanet ediyorum.
Dalgalar beni sürüklüyor,
Deniz beni yutuyor,
Her şeyiyle bizlere benzeyen o ülkeye doğru gidiyorum.
Bundan böyle suyun üzerinde yürüyeceğim.
Wilfrid, Simone, Amé, Massi, Sabbé, Joséphine
Sizlerin de yola koyulma vaktiniz geldi.
İllerleyn kendi yolunuzda,

Yürüyün bitap düşene kadar,
Gün doğmadan yola çıkın
Ve kudurun, kudurun öfkenizden,
Yolların sonunda,
Şehirlerin sonunda,
Ülkelerin sonunda,
Sevinçlerin sonunda,
Zamanın sonunda,
Aşkları ve acıları,
Sevinçleri ve gözyaşlarını,
Kayıpları ve çılgınları geçince
Kıyıya varacaksınız
Ve açık denizlere,
Her şeyi sürükleyen
Her şeyi ve beni
sürükleyen, sürükleyen, sürükleyen,
sürükleyen, sürükleyen, sürükleyen,
sürükleyen, sürükleyen, sürükleyen,
sürükleyen, sürükleyen, sürükleyen,
sürükleyen, sürükleyen, sürükleyen,
sürükleyen...

Bu oyunun sahneye taşınmasında yakından ya da uzaktan emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Kanada Ulusal Tiyatro Okulu'na, Théâtre d'Aujourd'hui'ye, Théâtres des Amériques Festivali'ne, Théâtre Il va sans dire'e, Magalie Amyot'ya, Isabelle Brodeur'e, Éric Champoux'ya, Michèle Laliberté'ye, Pascal Sanchez'e, müzik enstrümanlarını ödünç veren Mathieu'nün bütün arkadaşlarına, bu cilde sığdırma imkânımız olmadığından dolayı burada yer veremediğim bütün dostlara, gözleri açık olduğu için zamanlarını cömertçe harcamayı tercih etmiş olan herkese teşekkürler.



Wajdi Mouawad Kıyı

Fransızca Aslından Çeviren: Ayberk Erkay

Hiç tanımadığı babasının ölüm haberini alan Wilfrid, ona doğduğu, aşkı tanıdığı, mutlu olduğu topraklarda bir mezar yeri bulmaya karar verir. Böylece babayla oğlun, savaşın tüm acımasızlığıyla hüküm sürdüğü topraklara doğru yolculuğu başlar.

Mezarlıkların dolu, acıların taze olduğu bu topraklarda boş bir mezar yeri arayan Wilfrid, kendisi gibi yetim kalmış, yaşama dönmeye çalışan gençlerle karşılaşacak, gerçekte düşün iç içe geçtiği bu yolculuk, bir kimlik arayışına dönüşecektir.

Günümüz Batı tiyatrosunun en önde gelen yazarlarından biri olan Wajdi Mouawad'ın tiyatrosu, kahkahayla acıyı, unutulmuş umudu, şiirle masalı bir araya getiriyor. Modern bir klasik olarak kabul edilen *Vaatlerin Kanı* dörtlemesinin ilk parçası olan *Kıyı*, savaşın orta yerinde geleceği, neşeyi, kendilerini arayanların öyküsünü anlatıyor.



imge.com.tr

facebook.com/imge.yayinlari
twitter.com/imgekitabevi
instagram.com/imgekitabevi
pinterest.com/imgekitabevi
youtube.com/imgekitabevi
google+ imge@imge.com.tr
imge@imge.com.tr

